

N Ministerie van Arbeid, Werkgelegenheid & Jeugdzaken nieuwsbrief

**SEPTEMBER
2022**

ILO vraagt stakeholders naar hun prioriteiten voor derde programma Decent Work

De Internationale Arbeidsorganisatie (ILO) heeft op 14 en 15 september 2022 een intensief tweedaags seminar gehouden in Torarica om de prioriteiten op het gebied van Decent Work vast te stellen. Deze prioriteiten komen dan te staan in het derde Decent Work Country Programma Suriname (DWCP SU III).

Resultaten onderzoek naar suïcidaal gedrag van jongeren tussen 16 en 25 jaar noopt tot snelle actie van alle stakeholders

Het ministerie van Arbeid, Werkgelegenheid & Jeugdzaken (AWJ) heeft de bevindingen van een uitgevoerd onderzoek naar suïcidaal gedrag van jongeren tussen 16 en 25 jaar in Suriname, op vrijdag 9 september 2022 gepresenteerd aan de samenleving.

COLOFON

Deze Nieuwsbrief AWJ is een mediaproduct van het ministerie van Arbeid, Werkgelegenheid & Jeugdzaken (AWJ) en wordt onder eigen beheer geproduceerd door de Communicatie Unit. Het blad wordt maandelijks uitgegeven, met ingang van januari 2021. Alle overige edities zijn terug te vinden op onze website: <https://gov.sr/ministeries/ministerie-van-arbeid-werkgelegenheid-en-jeugdzaken/nieuwsbrief/>

Redactie:

Imro Smith (Beleidsadviseur/ Coördinator Communicatie Unit)
Clinton Tilborg (Medewerker Journalistiek)
Rosina Bijlhout (Medewerker Journalistiek)

Vormgeving:

Lucretia Sontoidjojo - Setrodipo (Technisch medewerker)

Aan deze nieuwsbrief hebben meegewerkt :

Alysa Vieira (Technisch medewerker)
Sergio Doelasan (Medewerker Journalistiek)
Jeanette Danti (Logistiek medewerker)
Theodora Koulen (Technisch medewerker)

 : communicatie.awj@gmail.com

 : Ministerie van Arbeid Werkgelegenheid & Jeugdzaken

 : <https://gov.sr/ministeries/ministerie-van-arbeid-werkgelegenheid-en-jeugdzaken/>

 : Communicatie Unit
Ministerie van Arbeid, Werkgelegenheid & Jeugdzaken
Mr. Eduard Brumastraat 52
Paramaribo

Inhoudsopgave

Redactioneel	4
SPWE traint micro-ondernemers in mentale weerbaarheid om door te zetten	5
ILO verleent technische assistentie bij opstarten Centrum voor Innovatie en Productiviteit	6
AWJ zal samenleving correct blijven informeren over aanvraagprocedure werkvergunning	7
AWJ presenteert onderzoeksresultaten over suïcidaal gedrag van jongeren aan de vooravond van Internationale Suïcide Preventie Dag	8
Personen met beperking krijgen extra aandacht in werkgelegenheidsbeleid AWJ	9
Installatie nieuwe Raad van Toezicht SPWE	11
Rubriek: Arbeidsstandaarden en de Wrokoman Door: mr. Glenn Piroe	12
SPWE leert kinderen al spelend eigen baas te zijn	14
Resultaten onderzoek naar suïcidaal gedrag van jongeren tussen 16 en 25 jaar noopt tot snelle actie van alle stakeholders	15
Grote ILO delegatie verleent technische assistentie aan Suriname bij voorbereiding en uitvoering DWCP SU-III	17
AWJ presenteert geherformuleerd arbeidsmarktbeleid 2022-2025	18
Rubriek: Prognose en trends van onze arbeidsmarkt Door: drs. Naomi Esajas-Frierson	19
ILO publiceert boek arbeidssysteem Suriname	20
Ontwikkeling Derde Decent Work Programma van Suriname van start	22
Rubriek: De harde werker door de bril van Lucretia	23
ILO vraagt stakeholders naar hun prioriteiten voor derde programma Decent Work	25
Minister Mac Andrew neemt adviesrapport in ontvangst over veilig werken met ioniserende stralen	26
AWJ en stichting SukruPatu Saramacca tasten samenwerking af gericht op suïcidepreventie bij jongeren	28
ILO hoort aandachtspunten stakeholders Brokpondo aan in het kader van het derde Decent Work Country Programme	29
RUBRIEK: Kinderen van ambtenaren met uitzonderlijke prestatie (s) Door Simone Haridat	31
Rubriek: Ondernemerschap gaat vooral om kansen grijpen	34
Nieuwe Raad van Toezicht van het Centrum voor Innovatie en Productiviteit geïnstalleerd	36
IDB-project "Labor Market Alignment with New Industries" op kort termijn van start	37

Redactioneel

Imro Smith

Beleidsadviseur/Coordinator Communicatie Unit

Als ik een terugblik neem op voorbijgegangene zaken in de maand september 2022, kom ik tot de conclusie dat ook in deze maand er veel is gebeurd op het vlak van zowel arbeid als jeugdzaken. Op het vlak van arbeid kan ik noemen: de start die gemaakt is met het ontwikkelen van het derde Decent Work Country Programme; de presentatie van het geherformuleerd arbeidsmarktbeleid 2022-2025; de presentatie van het herziene boekwerk "The System of Labour Administration in Suriname; en de inspanningen voor de opstart van het Centrum voor Innovatie en Productiviteit (CIP). Op het vlak van jeugdzaken kan worden genoemd: de presentatie van de resultaten van het onderzoek naar het suïcidaal gedrag onder jongeren tussen 16 en 25 jaar.

Wij hebben in de maand september twee missies van de Internationale Arbeidsorganisatie (ILO) ontvangen. Zo is in het kader van de ontwikkeling van het derde Decent Work Country Programma van Suriname (DWCP SU III), een tweedaagse workshop georganiseerd met stakeholders, waarbij van gedachten is gewisseld over de specifieke focus areas en activiteiten die moeten worden opgenomen in het DWCP SU-III. Suriname is volgens de Director of the ILO Decent Work Team and Office for the Caribbean, de heer Dennis Zulu, op de goede weg met het implementeren van het concept van Decent Work en moet op de ingeslagen weg blijven.

Zulu stond aan het hoofd van de grote ILO-delegatie die ook het binnenland heeft aangedaan, aangezien Decent Work ingang moet vinden in het gehele land, dus ook in de rurale gebieden en in het binnenland. Het derde DWCP zal zich vooral focussen op het bevorderen van productieve werkgelegenheid en op een goed ondernemersklimaat voor duurzame bedrijven in Suriname.

Tijdens het bezoek van de ILO-delegatie aan ons land hebben twee belangrijke activiteiten plaatsgevonden die voortvloeien uit het tweede DWCP SU, namelijk de presentatie van het geherformuleerd arbeidsmarktbeleid 2022-2025 en de presentatie van het herziene boekwerk "The System of Labour Administration in Suriname. In dit boek is vervat de Surinaamse arbeidsadministratie met relevante informatie over het ministerie van Arbeid met al zijn afdelingen, autoriteiten, werkarmen en instituten en het is bedoeld om de lezer wegwijs te maken over wetten, procedures en dienstverlening op het vlak van arbeid. Dit boek is met financiële steun van de ILO tot stand gekomen. Buitenlandse investeerders kunnen heel veel profijt trekken van dit boek. Ten aanzien van het geherformuleerd arbeidsmarktbeleid 'Suriname mid-term Labourmarketpolicy 2022-2025' kan worden gezegd dat het ministerie hiermee een goed document in handen heeft om te kunnen inspelen op de ontwikkelingen en uitdagingen op de Surinaamse arbeidsmarkt. Dit arbeidsmarktbeleid kan Decent Work voor iedereen in Suriname bevorderen. Met de implementatie hiervan kan Suriname tegelijkertijd bijdragen aan de realisatie van de SGD 8 en de 2030 ontwikkelingsagenda, welke zich vooral richt op het tegengaan van armoede in de wereld.

De ILO heeft ook van gedachten gewisseld met stakeholders over de opstart van het Centrum voor Innovatie en Productiviteit (CIP) dat belangrijk is voor het Surinaams bedrijfsleven dat voornamelijk bestaat uit micro, kleine en middelgrote bedrijven en dealt met specifieke uitdagingen op het gebied van productiviteit en innovatie. Een van de taken van het CIP zal daarom zijn om bedrijven bij te staan met hun transformatieproces om productiever te worden.

Het ministerie heeft de resultaten van het onderzoek naar suïcidaal gedrag onder jongeren tussen 16 en 25 jaar gepresenteerd en deze zijn zeer verontrustend, want het blijkt dat van de 2551 jongeren die hebben deelgenomen aan het onderzoek, meer dan driekwart van hen de afgelopen maanden depressief en neerslachtig was. Het gevoel van hulpeloosheid was in vele gevallen zo heftig dat 36.2% van de jongeren die hebben deelgenomen aan dit onderzoek weleens hebben gedacht om een einde te maken aan hun leven. Van de jongeren die aan zelfdoding hebben gedacht, heeft 62% daadwerkelijk een plan bedacht om zelfmoord uit te voeren. Deze verontrustende resultaten nopen tot snelle actie vanuit de samenleving.

Ik wens u veel leesplezier toe en hoop dat er inspiratie bij u opkomt om uw bijdrage te leveren aan de opbouw van ons land.

SPWE traint micro-ondernemers in mentale weerbaarheid om door te zetten

Vlnr: Simone Haridat (Projectcoördinator bij SPWE), micro-ondernemers: Whitney Fraenk (Banketbakker), Johsua Morroy (Installateur Gas, Water en Sanitair/ Meubelmaker), Persaud Parmanand (Electro Huisinstallateur), Robby Kensmil (Ondernemer/Gastspreker). Voorste rij: Martosuedarmo Lisett (Kok), Gessel Aranxa (Modeontwerper), Sedjo Shenifa (Modeontwerper), Elaine Burleson (consultant/ directeur EJ Rootz Corporate Management).

“Mentale weerbaarheid in ondernemerschap” is afgezien van de naam van de training, ook een belangrijke eigenschap die kleine ondernemers moeten hebben om succesvol te zijn. Tegen deze achtergrond heeft de Stichting Productieve Werkeenheden (SPWE) in de week van 26 augustus tot 2 september 2022 een kleine groep zelfstandigen middels een training inzichten verschaft hoe te volharden als zelfstandige om op lange termijn doelstellingen te behalen.

Deze training had als doel bewustwording te creëren bij jonge micro-ondernemers hoe om te gaan met mentale problemen en vooral hoe ondergang van hun onderneming te voorkomen. Hiermee wenst het ministerie van Arbeid Werkgelegenheid en Jeugdzaken (AWJ), mentale weerbaarheid onder zelfstandigen te vergroten, zodat zij ook onder werkdruk en onder de huidige economische situatie, effectief kunnen presteren. Tijdens de training is aandacht besteed aan onder meer het opstellen van een persoonlijk ontwikkelingsplan waarbij de focus is gelegd op eigen ambities en stressbestendigheid om goed te blijven functioneren bij hoge werkdruk of onverwachte tegenslagen. Op deze training hebben succesvolle ondernemers die uitgenodigd waren door de SPWE, de

participanten een hart onder de riem gestoken door hun ervaring met betrekking tot volhouden, niet opgeven en doorzetten, met hen te delen. Zowel Simone Haridat, projectcoördinator bij SPWE als Elaine Burleson, consultant, kijken tevreden terug naar dit project dat ze beschouwen als een groot succes.

De micro-ondernemers die hebben meegedaan aan deze training, hebben eerder reeds ondernemerschapstrainingen met succes afgerond bij SPWE en hebben in de maand februari apparatuur ontvangen waarmee zij thans produceren of diensten verlenen. Zowel de gevolgde trainingen als de ontvangen apparatuur is een kosteloos gebaar geweest van het ministerie van AWJ met zijn werkarmen naar verschillende jongeren toe. Met dit project heeft het ministerie jongeren overal in het land gestimuleerd om een micro-onderneming op te zetten en dus zelfvoorzienend te zijn of om hun weg te vinden naar de arbeidsmarkt. Dit geschiedde in het kader van het Basic Need Trust Fund (BNTF)-9 project ‘Van grassroots tot ondernemer en het om-, her- en bijscholen van werklozen & werkzamen’. Het project werd gefinancierd door de Caribbean Development Bank.

ILO verleent technische assistentie bij opstarten Centrum voor Innovatie en Productiviteit

In de eerste week van de maand september vertoefde een delegatie van de Internationale Arbeidsorganisatie (ILO) in Suriname om te assisteren met de opstart van het Centrum voor Innovatie en Productiviteit (CIP) en in dit kader is er met relevante stakeholders van gedachten worden gewisseld. Aan het einde van de week hoopte de ILO-delegatie overeenstemming te hebben over de focus en aandachtsgebieden waarop het CIP zich in de beginperiode zal richten. Met de verkregen input van de stakeholders zal een programma worden opgemaakt specifiek gericht op het opstarten van het centrum. Speciaal hiervoor zal de ILO externe deskundigen aantrekken om het opstartproces te begeleiden en aan te sturen.

Minister Steven Mac Andrew van AWJ heeft de delegatie op maandag 5 september 2022 ontvangen om zijn visie kenbaar te maken ten aanzien van de operationalisatie van het CIP. Bij deze gelegenheid benadrukte de bewindsman het belang van het CIP voor onze economie en gaf daarom aan het zeer op prijs te stellen, dat de ILO bereid is om Suriname bij te staan bij de opstart. De minister benadrukte tijdens het onderhoud ook dat het Surinaams bedrijfsleven voornamelijk bestaat uit micro, kleine en middelgrote bedrijven en dus specifieke uitdagingen heeft op het gebied van productiviteit en innovatie. Tijdens het onderhoud met de bewindsman werd uit de doeken gedaan door de ILO-delegatie, dat Suriname in november op de agenda zal staan van de ILO Governing Body, zodat het Bestuursorgaan omstandig geïnformeerd kan worden over de geplande activiteiten en steun, welke de ILO zal verlenen aan ons land. Het CIP is in 2019 wettelijk ingesteld, maar door een tekort aan specifieke expertise en ervaring heeft het opstarten van het centrum tot heden op zich

laten wachten. Dit is de reden waarom de Surinaamse delegatie in de marge van de afgelopen Internationale Arbeidsconferentie in juni 2022 in Geneve, Zwitserland, een beroep had gedaan op de aldaar gestationeerde ILO-deskundigen, Mario Berrios en Severine Deboos, om technische assistentie te verlenen. Als uitvloeisel hiervan is de ILO-missie deze week in ons land. De heer Mario Berrios, Specialist Small Enterprises Unit, maakt deel uit van de delegatie, evenals zijn counterpart van het Decent Work Team and Office for the Caribbean, de heer John Bliet, Specialist, Enterprise, Cooperatives and Rural Development. Bij het gesprek waren ook aanwezig de heer Glenn Piroe, onderdirecteur Juridische en Internationale Zaken, mevrouw Naomi Esajas-Frierson, onderdirecteur Arbeidsmarkt en mevrouw Jean Moerawi, fungerend hoofd Afdeling Vergunningen Intermediair.

Zowel de minister als de ILO-delegatie rekenen op een succesvolle missie, zodat aan het eind van de week, de ILO de nodige duidelijkheid heeft over de opstart en het beoogde functioneren van het CIP. De bedoeling is dat het CIP innovatie en productiviteit van sectoren en bedrijven zal helpen bevorderen. Dit kan zowel de bedrijven als de economie van Suriname ten goede komen. Concreet zal een van de taken van het CIP zijn om bedrijven bij te staan met hun transformatieproces om productiever te worden. Het bestuur van CIP zal op kort termijn worden benoemd en noodzakelijk personeel zal worden aangetrokken voor het operationaliseren van het centrum. Naast het ministerie van AWJ, participeren ook de ministeries EZ, LVV en NH in het bestuur alsook vertegenwoordigers van Ravaksur en VSB.

De ILO-missie die in ons land was in verband met het verlenen van assistentie in de opstart van het Centrum voor Innovatie en Productiviteit (CIP). Links John Bliet, Specialist, Enterprise, Cooperatives and Rural Development, en Mario Berrios, Specialist Small Enterprises Unit, in gesprek met minister Steven Mac Andrew.

AWJ zal samenleving correct blijven informeren over aanvraagprocedure werkvergunning

Naar aanleiding van het bericht in de media over de aanvraag van werkvergunning voor de Haïtiaanse burgers die onlangs naar ons land zijn gehaald voor het verrichten van werkzaamheden in de landbouwsector, verklaart het ministerie van Arbeid Werkgelegenheid & Jeugdzaken (AWJ) dat het de samenleving ten alle tijden eerlijk en oprecht zal informeren over het beleid en de werkzaamheden van het ministerie, ook zo over de procedure van de aanvraag van een werkvergunning voor vreemdelingen.

Het ministerie heeft in de informatievoorziening over de procedure met betrekking tot de aanvraag van werkvergunningen voor de Haïtiaanse burgers die naar Suriname zijn gehaald, niet de intentie gehad om personen onaangenaam te zijn of hun naam door het slijk te halen, evenmin om ruis te veroorzaken, doch wenst het aan de samenleving de juiste informatie te verstrekken over de onderhavige kwestie en zal dat blijven doen.

In het specifiek geval van deze groep Haïtianen, beschouwt de Wet Werkvergunning Vreemdelingen hen als vreemdelingen die een werkvergunning nodig hebben om te kunnen werken in ons land. Het ministerie benadrukt dat deze groep vreemdelingen zich niet kan beroepen op de status van CARICOMbekwame burgers of op het vrij verkeer van personen binnen de CARICOM. De werkgever die deze vreemdelingen in dienst wenst te nemen dient de aanvraag met de bijbehorende procedurele vereisten te doen bij het ministerie van AWJ. De vreemdeling dient de aanvraag te ondersteunen door deze mede te ondertekenen. Tot op dit moment zijn er nog geen aanvragen ingediend voor deze groep.

**WORK
PERMIT**

AWJ presenteert onderzoeksresultaten over suïcidaal gedrag van jongeren aan de vooravond van Internationale Suïcide Preventie Dag

Het ministerie van Arbeid, Werkgelegenheid en Jeugdzaken (AWJ) hield aan de vooravond van World Suicide Prevention Day (Wereld Suïcide Preventie Dag) een presentatie over de bevindingen van een uitgevoerd onderzoek over suïcidaal gedrag van jongeren tussen 16 en 25 jaar in Suriname. Dit was op vrijdag 9 september 2022 het geval zijn. De aanleiding van het onderzoek is dat suïcide onder jongeren in Suriname een zorgwekkende trend vertoont. Met de bevindingen van dit onderzoek wenst het ministerie inzicht te krijgen in het probleem, waardoor gerichte acties ondernomen kunnen worden naar jongeren toe met suïcidaal gedrag. Ook kan het ministerie zich hierna gaan richten op preventie om het aantal suïcides en pogingen tot suïcides onder jongeren te verminderen of zelfs te voorkomen.

Het ministerie van AWJ dat het jeugdbeleid in zijn portefeuille heeft, zal zijn volle gewicht in de strijd werpen om een halt toe te roepen aan zelfdoding onder jongeren. Tegen deze achtergrond heeft het ministerie deskundigen aangetrokken en hen de opdracht gegeven onderzoek te doen op dit vlak. De deskundigen, Graciëlla Hunte en Fariël Ishaak, hebben het onderzoek uitgevoerd. Mevrouw Hunte was belast met de desk review, online survey en het ontwikkelen van een actieplan, terwijl mevrouw Ishaak de opdracht heeft gekregen om de sociaal maatschappelijke- en psychosociale dienstverleners in Suriname in kaart te brengen. Intussen is het onderzoek afgerond en er zijn conclusies getrokken en aanbevelingen gedaan. Deze zullen op vrijdag 9 september 2022 gepresenteerd worden door de deskundigen aan het ministerie en aan stakeholders. Er zal tegelijkertijd ook een actieplan worden gepresenteerd voor de komende jaren.

Het bedoelde plan moet bijdragen aan de SDG-doelstelling 3, namelijk zorgen voor een gezond leven en het bevorderen van welzijn voor iedereen van alle leeftijden. Deze doelstelling beoogt dat acties van landen ertoe moeten leiden dat in 2030 vroegtijdige

sterfte door niet-overdraagbare ziekten met 1/3 moet verminderen door middel van preventie en behandeling, alsook het bevorderen van geestelijke gezondheid. Geestelijke gezondheid is even belangrijk als lichamelijke gezondheid en daar zal middels het bedoelde actieplan invulling aan worden gegeven. Het onderzoek is gefinancierd door Unicef.

Wereldwijd komt onder jongvolwassenen zelfdoding vaker voor en is er zelfs sprake van een sterke stijging in de afgelopen jaren. Voor wat Suriname betreft is uit statistieken gebleken dat het aantal suïcide gevallen per honderdduizend inwoners, in vergelijking met andere landen, aanzienlijk hoger liggen dan het wereldwijde gemiddelde. Zo blijkt uit cijfers van het Bureau voor Openbare Gezondheidszorg (BOG) dat er in een tijdsbestek van 7 jaren bijna 850 gevallen van suïcide onder jongeren van 12 tot 30 jaar zich hebben voorgedaan. Naar verschillende internationale bronnen, waaronder de PAHO en de WHO, blijkt dat rond 2016-2017 het aantal zelfmoordgevallen in Suriname ongeveer 23 op de honderdduizend personen is geweest. Dit terwijl het wereldwijd gemiddelde, gemeten over 181 landen, 9 op de honderdduizend bedraagt. Suriname is op de vierde (4de) plaats, op de index van zelfdoding, wat heel zorgwekkend is. Uit een vorig onderzoek dat is uitgevoerd in 2015 onder de naam "Langa Wan Anu", is toen gebleken dat de oorzaak van zelfdoding onder jongeren vooral depressies en angststoornissen was.

Het ministerie heeft bewust gekozen om de onderzoeksresultaten en het actieplan te presenteren aan de samenleving aan de vooravond van de Internationale Dag van Suïcide Preventie op 10 september. Hiermee wenst het ministerie een statement te maken over het voorkomen van zelfdoding van burgers, in het bijzonder jongeren. Het ministerie grijpt deze gelegenheid aan om de samenleving op te roepen stil te staan bij zelfdoding en na te denken over zelfmoord, maar vooral hoe wij gezamenlijk ons kunnen inzetten om te voorkomen dat jongeren zinloos een einde maken aan hun leven.

Personen met beperking krijgen extra aandacht in werkgelegenheidsbeleid AWJ

Minister Steven Mac Andrew in gesprek met leden van de van de Alliantie voor Decent Work voor personen met een Beperking. Op de foto: Renate Wartes, voorzitter van de Alliantie, Marydith Ormskerk (Fungerend directeur van de Nationale Stichting voor Blinden en Slechtzienden in Suriname), Giovanna Kom (directeur van Stichting Unu Pikin), Jortha Atiepa (vertegenwoordiger van de Alliantie), Felicia Berggraaf-Redjosetiko (onder directeur Kategoriaal Maatschappelijk Werk van het ministerie van Sociale Zaken en Volkshuisvesting), Etienne Etman (directeur Stichting Productie Werk Eenheden SPWE), Ruben Martoredjo (Programma medewerker bij the United Nations Development Programme UNDP), Anisjah Tamsiran-Saridjan (onderdirecteur vaktrainingen bij de SAO), Naomi Esajas-Frierson (onderdirecteur Arbeidsmarkt van het ministerie van AWJ) en Paulus Asoitie (vertegenwoordiger van de Alliantie voor mensen met een beperking).

Minister Steven Mac Andrew heeft op woensdag 7 september 2022 de Alliantie voor Decent Work voor Personen met een Beperking ontvangen voor een kennismaking. De Alliantie werd op initiatief van de UNDP en de VSB, in samenwerking met 9 overheids- en particuliere organisaties op 27 februari 2018 geproclameerd met het doel het welzijn van de doelgroep te bevorderen door zelfredzaamheid onder de groep te stimuleren. Afgezien van de kennismaking hebben partijen informatie uitgewisseld over beleid en activiteiten die betrekking hebben op de doelgroep. De bewindsman heeft bij deze gelegenheid benadrukt dat het ministerie zich zal blijven inzetten voor deze speciale groep en dat de Alliantie kan blijven rekenen op verdere ondersteuning ten behoeve van de doelgroep. Dit zal ondermeer neerkomen op voortzetting van landelijke trainingen en begeleiding van personen met een beperking om hen zelfredzaam te maken en tegelijkertijd te halen uit de sociale isolatie. Hij kondigde in dit verband aan, dat bij het opstellen van het Derde Decent Work Country Programma, welke vanaf begin volgend jaar uitgevoerd zal worden, ook een focus gelegd zal worden op Decent Work voor personen met een beperking.

Mac Andrew bracht ook in herinnering de belangrijke rol, die de werkarmen van het

ministerie, namelijk de Stichting Arbeidsmobilisatie en Ontwikkeling (SAO) en de Stichting Productieve Werkeenheden (SPWE) hebben gespeeld bij de uitvoering van het Basic Needs Trust Fund (BNTF) project, waarbij personen met een beperking zijn getraind en sommigen begeleid zijn geworden in het opstarten van economische activiteiten als micro-ondernemer. De minister bracht voorts in herinnering dat hierbij zelfs incentieven zijn verstrekt aan betrokkenen, zodat zij daadwerkelijk een aanvang konden maken met hun activiteiten of deze konden verbeteren en/of uitbreiden. Hij hield de Alliantie voor dat in het kader van het tweede Decent Work Country Programme voor Suriname (DWCP SU-2) het ministerie zover is de volgende week het geherformuleerd arbeidsmarktbeleid voor de periode 2022 – 2025 te lanceren waarbij de groep van personen met een beperking nadrukkelijk in het beleid is opgenomen. Het geherformuleerd arbeidsmarktbeleid is gebaseerd op het "Decent Work Concept", welke onderdeel is van de "Sustainable Development Goals". De bewindsman heeft benadrukt dat het ministerie zich blijft inzetten om het motto van de SDGs, "leave no one behind" gestand te doen. Hij gaat voor volledige participatie van deze groep aan de maatschappij.

Personen met beperking krijgen extra aandacht in werkgelegenheidsbeleid AWJ

In 2018 was Mac Andrew als directeur van de Vereniging Surinaams Bedrijfsleven (VSB) een van de initiatiefnemers voor de oprichting van de Alliantie voor Decent Work voor Personen met een Beperking en heeft hij ook jaren gefungeerd als voorzitter. Vanuit dit platform heeft hij zich ingezet voor deze groep om net als andere groepen in de samenleving, ook te genieten van het recht op decent work. In dit kader ontwikkelde hij namens de Alliantie, die bestaat uit verschillende actoren uit zowel de publieke als private sector, het BNTF-project, genaamd 'Ondernemerschap onder mensen met een beperking', welke in 2021 is uitgevoerd.

Renate Wartes, voorzitter van de Alliantie liet blijken ingenomen te zijn met de inspanningen van de minister om de doelgroep economisch weerbaar te maken. De voorzitter ging uitgebreid in op actuele uitdagingen van de Alliantie, maar

informeerde de bewindsman ook over de ervaringen met de uitvoering van het BNTF-project. De Alliantie gaat volgens haar voort op de ingeslagen weg. Benadrukt werd door de Alliantie, dat het noodzakelijk is om het platform uit te laten groeien tot een Nationaal Platform. Hierdoor kan er aandacht worden besteed aan de diverse issues de doelgroep rakende, zodat niet alleen decent work voor de doelgroep wordt gerealiseerd, maar dat ook andere noodzakelijke randvoorwaarden in kaart worden gebracht om aangepakt te worden. Realisatie van de randvoorwaarden moet het mogelijk maken dat de doelgroep volledig kan participeren in de maatschappij. In dit kader wordt samenwerking met de Presidentiele Werkgroep noodzakelijk geacht. Mac Andrew riep de Alliantie op om zich sterk te blijven maken voor dialoog, participatie, samenwerking en inclusiviteit van de doelgroep, zaken die hij altijd heeft gestimuleerd.

Actiefoto's van de ontmoeting tussen minister Mac Andrew en leden van de Alliantie voor Decent Wok voor Personen met een beperking.

Installatie nieuwe Raad van Toezicht SPWE

Minister Steven Mac Andrew van Arbeid Werkgelegenheid en Jeugdzaken (AWJ) heeft op donderdag 8 september 2022 de nieuwe Raad van Toezicht van de Stichting Productieve Werk Eenheden (SPWE) geïnstalleerd onder voorzitterschap van de onderdirecteur Arbeidsmarkt, Naomi Esajas-Frierson. De SPWE is een werkmarm van het ministerie ter stimulering van het klein ondernemerschap. De Raad moet toezien dat de directie van de SPWE uitvoering geeft aan het beleid conform de taakstelling en statuten van de stichting. De minister gaf de nieuwe raad de instructie mee meer dan ooit awareness te creëren onder de beroepsbevolking over ondernemerschap in relatie tot zelfvoorzienendheid. Vooral personen met een ondernemingsgeest moeten proactief worden gestimuleerd, getraind en begeleid in het opzetten van hun onderneming. Dit kan volgens de bewindsman een positief sneeuwbaaleffect hebben op werkgelegenheid en op de arbeidsmarkt.

Mac Andrew ziet graag dat de SPWE zich meer profileert in onze samenleving opdat ze ook meer erkenning kan krijgen voor haar trainingen en begeleidingstrajecten die ze aanbiedt, waardoor de stichting ook meer inkomsten kan genereren om zelfvoorzienend te opereren. De bewindsman ziet klein ondernemerschap als een uitstekend instrument om armoede in het land te bestrijden en hiertoe is er een belangrijke taak weggelegd voor de SPWE. Als personen

zelfvoorzienend zijn hoeven ze volgens de minister hun handen niet op te houden voor financiële steun en sociale voorzieningen.

De voorzitter van de Raad, Naomi Esajas-Frierson, heeft de garantie gegeven dat zij samen met haar team erop zal toezien dat de SPWE zich ten volle zal inzetten om klein ondernemerschap te stimuleren. Zelfstandigen zullen volgens haar worden getraind, ondersteund en begeleid waarbij de nadruk zal worden gelegd op samenwerking in coöperatief verband om zo meer winstvoordeel en profijt te halen uit het ontplooiën van economische activiteiten. Zij heeft verklaard dat de vorige raad een goed fundament hiertoe heeft gelegd waarop ze verder kan voortborduren. Wegens onvoorziene omstandigheden is de Raad veel later geïnstalleerd dan gepland, maar volgens de voorzitter zal dat juist een extra prikkel zijn om harder aan de slag te gaan in de beschikbare tijd in deze zittingsperiode die er nog resteert. De raad heeft een zittingstermijn van 3 jaren, maar zit officieel aan tot 1 januari 2023.

In de nieuwe raad zitten voorts: Ixon Sanamin (Ministerie van Economische Zaken, Ondernemerschap en Technologische Innovatie), Sharmila Dwarka (Stichting Planbureau Suriname), Carmen Noter (VSB), Dayanand Dwarka (Vakbeweging) en Maureen Samuels is toegevoegd als de secretaris van de Raad (AWJ).

De minister spreekt de nieuwe leden van de Raad van Toezicht van SPWE toe. Links van de minister de voorzitter, Naomi Esajas-Frierson

Rubriek: Arbeidsstandaarden en de Wrokoman Door: mr. Glenn Piroe

Mr. Glenn Piroe

Deze rubriek is een poging om de arbeidsstandaarden en de wrokoman daarin te brengen in een nationaal en internationaal perspectief. Daarmee wordt gepoogd een bijdrage te leveren aan het publieke debat over het bevorderen van de arbeidsstandaarden. De arbeidsstandaarden moeten bijdragen aan economische groei en meer en betere banen die voldoen aan de beginselen van decent work, die garantie geven voor gelijke rechten voor mannen en vrouwen op de werkvloer, en die extreme armoede uitbannen onder loontrekkers.

De schrijver van deze rubriek is Glenn Piroe. Hij is afgestudeerd aan de Anton De Kom Universiteit van Suriname in 1999 en studeerde Algemeen Surinaamsrecht. Hij is al 25 jaar werkzaam op het ministerie van Arbeid en is thans onderdirecteur Juridische en Internationale Zaken (JIZ). Ook is hij onder andere plaatsvervangend voorzitter van de Ontslagcommissie en van het Arbeidsadviescollege en was hij fungerend hoofd van

de Arbeidsinspectie. Piroe heeft enkele arbeidsgerelateerde boeken in zowel het Nederlands als Engels op zijn naam staan, zoals: 'System of Labour Administration in Suriname' (2022), 'Internationale Normen inzake Vakverenigingsvrijheid en fundamentele arbeidsstandaarden' (2011), 'Gids Arbeidswetgeving Suriname' (2011-2022) en 'Modernisering Arbeidswetgeving Suriname' (2018). Verder is hij voorzitter geweest van een aantal wetgevingscommissies, ingezet door verschillende ministers van Arbeid. Hij doceerde ook Arbeidsstandaarden en Internationaal arbeidsstandaarden op de Anton De Kom Universiteit van Suriname en verzorgt Internationaal Arbeidsstandaarden op het Scholingsinstituut voor de Vakbeweging in Suriname.

Interessante discussie ontbrand over ILO-conventie inheemse en tribale volken

We hebben geen glazen bol, maar als de tekenen niet bedriegen dan zal het derde ILO Decent Work Country Programma Suriname (DWCP SU) het zeer interessante punt van het overwegen van de ratificatie van de bekende en controversiële ILO Conventie No. 169 omvatten. Het ILO Decent Work Team and Office for the Caribbean was met een ongekend grote delegatie in de week van 12 september 2022 in Suriname om grootschalig te peilen wat de prioriteiten zijn van een derde DWCP SU dat in 2023 ingaat. Daartoe werd een goed bezochte tweedaagse seminar gehouden in Torarica, maar nam de ILO nu ook de moeite om het achterland in te trekken om met de lokale stakeholders te praten over hun prioriteiten en hun visie met betrekking tot Decent Work.

De ILO was te gast bij DC Mendelzoon die voor de dialoog het Districtsbestuur, de Districtsraad, de ressortraden, het bestuurskantoor, ondernemers en het traditioneel gezag had uitgenodigd. Allen behalve de laatsten waren aanwezig. Ook was er dialoog met de kapitein Lloyd Read van Pierekondre die ook een bekende vakbondsman is. Opvallend bij het seminar, de dialoog bij de lokale stakeholders bij de DC en bij de kapitein van Pierekondre was een punt: het overwegen van de ratificatie van ILO Conventie No. 169.

De ILO Indigenous and Tribal Peoples Convention die in 1989 werd aangenomen, verving de op oude beginselen gestoelde

Rubriek: Arbeidsstandaarden en de Wrokoman Door: mr. Glenn Piroe

Indigenous and Tribal Populations Convention van 1957. De nieuwe standaard ging uit van de integratiededachte met respect voor de aparte manier van bestaan van de inheemse en tribale volken, terwijl de oude conventie van 1957 uitging van de assimilatatiepolitiek waarbij de stedelijke cultuur als norm gold die aan de bevolking mocht worden opgelegd. Als jonge voorzichtigste ambtenaar pas in de functie van Hoofd Internationale Zaken, kan ik mij een eerste poging van de ILO in Suriname herinneren in 2004 om gezamenlijk te komen tot een punt dichtbij de ratificatie van het verdrag.

De voorzichtigheid waarmee vooral ook de overheid de zaak benaderde, leverde als resultaat op dat er geen concrete besluiten konden worden genomen richting ratificatie. Partijen gingen uit elkaar met de enige concrete afspraak dat de tekst van het verdrag zou worden vertaald in de inheemse en marrontalen en dat de gemeenschappen zouden worden ingelicht. Veel vorderingen zijn er daarna niet geboekt, totdat enkele jaren terug een van de landhervormingsdecreten tegen die achtergrond werd aangepast. Ook ging een commissie aan de slag om wetgeving met betrekking tot landrechten voor te stellen. Deze wetgeving is nu aanhangig in DNA. De wetgeving die afgekondigd en deels in concept reeds bestaat, zal wellicht het praten over de ratificatie van ILO Conventie No. 169, 18 jaar na de laatste poging nu iets gemakkelijker maken.

Het ILO Verdrag No. 169 is vaste lesstof op de opleiding Hoger Kader bij het Scholingsinstituut voor de Vakbeweging in Suriname (Sivis) bij het vak Internationaal

Arbeidsrecht. Het ILO-verdrag regelt beginselen als respect voor de aparte manier van bestaan van de inheemsen en tribale volken, zelfidentificatie, zelfbestuur en FPIC (vrije voorafgaande, geïnformeerde instemming: free prior informed consent). Het verdrag regelt onderwerpen als arbeid en werkgelegenheid (arbeidsrechten, arbeidsbescherming, vakscholing, entrepreneurship), onderwijs, strafrecht en milieubescherming en de voor ILO unieke onderwerpen als landrechten, gedwongen evacuatie, landrechten, demarcaties, natuurlijke hulpbronnen en compensaties en participatie bij economische activiteiten.

Het ministerie van AWJ heeft met name in de antidiscriminatie wetgeving (Wet Gelijke Behandeling Arbeid) die in oktober 2022 zeer waarschijnlijk wordt aangenomen, een verwijzing gemaakt naar discriminatie van de inheemse en tribale volken. Er bestaat naar mijn inschatting onvoldoende bekendheid bij de bevolking over dit verdrag dat bijvoorbeeld ook regelt hoe te handelen wanneer de staat (grondwettelijk) eigenaar is van alle natuurlijke hulpbronnen. Geïnformeerde discussies over dit verdrag kunnen misconcepties en wederzijds wantrouwen tussen de stedelijke bevolking en de inheemsen en tribale bevolking, die er wijdverbreid bestaan, wegwerken en zodoende de weg plaveien voor een rationeel en weloverwogen besluit over de ratificatie van dit verdrag. Deze exercitie is, vooral gelet op de laatste ontwikkelingen op het gebied van wetgeving, wel het ondernemen waard. Wanneer Suriname het verdrag zou ratificeren zou het zich scharen in de rij van dan 15 landen uit de America's uit de 25 ratificerende landen wereldwijd.

International
Labour
Organization

SPWE leert kinderen al spelend eigen baas te zijn

De Stichting Productieve Werk Eenheden (SPWE), een werkmarm van het ministerie van Arbeid Werkgelegenheid en Jeugdzaken (AWJ), levert middels mini-workshops een uitstekende bijdrage aan het vakantieproject van de stichting RUMAS "Lobi Nanga Prisiri Skoro". Het doel van deze mini-workshops is om jongeren op een kindvriendelijke manier kennis te laten maken met ondernemerschap en om ze bewust te maken van het belang van studeren voor het ondernemen op latere leeftijd.

De eerste workshop was op 7 september waarbij 50 kinderen hebben meegedaan. Trainer, tevens consulent, bij SPWE, Kayal Joeloemsing, vindt het een fantastisch initiatief van RUMAS om kinderen op een creatieve manier bij te brengen wat ondernemerschap inhoudt. Spelenderwijs worden opdrachten die betrekking hebben op ondernemen en samenwerken, door de kinderen uitgevoerd. Al spelend worden de kinderen hierbij bekend gemaakt met het gevoel om eigen baas te zijn door zelfstandig te ondernemen en om samen te werken met anderen om meer profijt te hebben. Op deze workshops is gebleken hoe kinderen enthousiast kunnen zijn bij het dromen van een eigen onderneming te hebben als ze volwassen zijn geworden.

De kinderen die meedoen zijn in de leeftijdsklasse 8 jaar t/m 15 jaar. Het gaat om ongeveer 150 kinderen van Flora B, Land Van dijk en de Boerbuiten. Dit project wordt simultaan in deze drie buurten uitgevoerd in de periode 02 september tot en met 14 september 2022. Met deze mini-workshops voor kinderen geeft de SPWE blijk van haar streven om al heel vroeg de ondernemingsgeest bij personen te prikkelen en ze nu al gevoelig te maken voor samenwerking in coöperatief verband.

De trainer van de SPWE, Kayal Joeloemsing, met de kinderen die spelenderwijs kennis mochten maken met ondernemerschap en samenwerken in coöperatief verband.

De trainer van de SPWE, Kayal Joeloemsing, met de kinderen van O.S Munder Buiten.

De kinderen van OS Flora.

Resultaten onderzoek naar suïcidaal gedrag van jongeren tussen 16 en 25 jaar noopt tot snelle actie van alle stakeholders

Het ministerie van Arbeid, Werkgelegenheid & Jeugdzaken (AWJ) heeft de bevindingen van een uitgevoerd onderzoek naar suïcidaal gedrag van jongeren tussen 16 en 25 jaar in Suriname, op vrijdag 9 september 2022 gepresenteerd aan de samenleving. Dit gebeurde in Courtyard by Marriott. Het ministerie vindt de resultaten van het onderzoek verontrustend, want het blijkt dat van de 2551 jongeren die hebben deelgenomen aan het onderzoek, meer dan driekwart van hen de afgelopen maanden depressief en neerslachtig was. Het gevoel van hulpeloosheid was in vele gevallen zo heftig dat 36.2 % van de jongeren die hebben deelgenomen aan dit onderzoek weleens hebben gedacht om een einde te maken aan hun leven.

Van de jongeren die aan zelfdoding hebben gedacht, heeft 62% daadwerkelijk een plan bedacht om zelfmoord uit te voeren. Voor 49% van de jongeren is het bij een gedachte gebleven. De meest voorkomende problemen onder de jongeren zijn: stress en depressie, school en studieproblemen, onzekerheid over hun uiterlijk, eenzaamheid en problemen binnen het gezin. Het is volgens het onderzoek nog triester gesteld met het psychische welzijn van de 362 jongeren die zich in het onderzoek hebben geïdentificeerd

met de LGBTQ-gemeenschap. Van deze jongeren heeft 86% aangegeven problemen te hebben met hun zelfbeeld, omdat ze gediscrimineerd en/of niet worden geaccepteerd door hun omgeving. Meer dan de helft van deze jongeren heeft ooit een zelfmoordgedachte ontwikkeld. De problemen onder jongeren mogen niet worden onderschat door hun omgeving, want die leiden tot hopeloosheid, ondragelijke emotionele pijn en uiteindelijk zelfdoding.

Het Ministerie is zich van bewust dat suïcide onder jongeren in Suriname een zorgwekkende trend vertoont, maar had niet gedacht, evenmin gehoopt dat de onderzoekscijfers een bevestiging zouden zijn van de tendensen die al enige tijd worden waargenomen in onze samenleving. Het ministerie ziet deze cijfers als alarmerend, die nopen tot snelle reactie en actie vanuit de overheid en het maatschappelijk middenveld om te voorkomen dat nog meer jongeren onnodig een einde maken aan hun leven. Preventie is volgens het onderzoek dringend vereist. Aangezien bij suïcidepogingen een proces voorafgaat, met verschillende stadia, zal de preventie zich direct moeten richten op de mensen die verkeren in die verschillende stadia ter voorkoming dat ze opschuiven naar een volgend stadium.

Minister Steven Mac Andrew en directeur Jeugdzaken, Genti Mangroe, alsook de overige genodigden die aandachtig luisterden naar de onderzoekers tijdens de presentatie van de resultaten van het onderzoek naar suïcidaal gedrag van jongeren tussen 16 en 25 jaar in ons land.

Resultaten onderzoek naar suïcidaal gedrag van jongeren tussen 16 en 25 jaar noopt tot snelle actie van alle stakeholders

Tegen deze achtergrond heeft minister Steven Mac Andrew, die verantwoordelijk is voor het jeugdbeleid, bij de presentatie van de onderzoeksresultaten een pleidooi gehouden voor een integrale aanpak van preventie door ministeries, stakeholders en NGO's. Hij heeft alle vertrouwen in dat door een gezamenlijke aanpak kan worden voorkomen dat personen, in het bijzonder jongeren, zinloos een einde maken aan hun leven. Ook de directeur van Jeugdzaken, Genti Mangroe, riep op om de handen in elkaar te slaan en te werken aan een positief zelfbeeld bij jongeren ter voorkoming dat zelfmoordneigingen de overhand nemen bij hen.

Het onderzoek is in opdracht van het ministerie uitgevoerd door de deskundigen, Graciëlla Hunte en Fariël Ishaak. Mevrouw

Hunte was belast met de desk review, online survey en het ontwikkelen van een actieplan, terwijl mevrouw Ishaak de opdracht had om de sociaal maatschappelijke- en psychosociale dienstverleners in Suriname in kaart te brengen. Met de bevindingen van dit onderzoek heeft het ministerie inzicht gekregen in het probleem, waardoor nu gerichte acties ondernomen kunnen worden naar jongeren toe met suïcidaal gedrag. Ook kan het ministerie zich meteen in samenspraak met alle stakeholders gaan richten op preventie om het aantal suïcides en pogingen tot suïcides onder jongeren te verminderen of zelfs te voorkomen. Er zal nu worden gewerkt aan een effectief plan van aanpak in de preventie van suïcide onder jongeren.

De presentatie werd begonnen met het zingen van het Volkslied.

Communicatiemedewerker, Rosina Bijlhout, trad als MC op.

Genodigden die aandachtig keken en luisterden naar de presentatie van de onderzoekers.

Grote ILO delegatie verleent technische assistentie aan Suriname bij voorbereiding en uitvoering DWCP SU-III

Minister Steven Mac Andrew heeft op maandag 12 september 2022 een ILO-delegatie (Internationale Arbeidsorganisatie) onder leiding van de Director of the ILO Decent Work Team and Office for the Caribbean, de heer dr. Dennis Zulu, ontvangen voor een werkbezoek. De heer Zulu staat aan het hoofd van een 13 man tellende ILO-delegatie, die deze week diverse activiteiten zal ontplooiën in Suriname.

De Director was in de maand juni 2022 reeds in Suriname op uitnodiging van de minister ter bespreking van de voorbereiding van het Derde Decent Work Country Programme voor Suriname (DWCP SU III). Net zoals bij de eerste ontmoeting heeft ook bij deze gelegenheid de minister te kennen gegeven dat hij het derde DWCP voor Suriname, ontwikkeld en ondertekend ziet voor het einde van het jaar, zodat de implementatie van het programma vanaf 1 januari 2023 van start kan gaan.

In het derde DWCP wenst Mac Andrew de focus te leggen op werkgelegenheid, vanwege de zeer uitdagende ontwikkelingen op de arbeidsmarkt en de noodzaak om ondernemerschap te stimuleren, om zodoende arbeidsplaatsen te creëren. Het werkgelegenheidsbeleid zal effectief moeten anticiperen op de mogelijke sectorale ontwikkelingen in ons land, zoals de oil en gas sector, maar ook andere sectoren. Voorgaande houdt in, dat het ministerie en zijn werkmensen zich klaar moeten stomen om in te spelen op de verwachte ontwikkelingen. Volgens de minister zal het directoraat Arbeidsinspectie haar personeel moeten upgraden om toezicht te kunnen houden op veiligheidsaspecten die zullen komen bij kijken bij het verrichten van specialistische - en vaktechnische werkzaamheden in eerdergenoemde sectoren. De technische assistentie die de ILO zal verlenen is dus voor de minister een welkome ondersteuning. Suriname heeft volgens de bewindsman niet alleen veel profijt weten te trekken uit de twee Decent Work Country Programma's die tot nu toe zijn uitgevoerd, maar heeft ook een goede naam bij de ILO weten op te bouwen voor wat betreft het succesvol ontwikkelen en uitvoeren van de programma's, vandaar de ILO deze week in Suriname vertoeft met de grootste delegatie ooit.

Volgens de director of the ILO Decent Work Team and Office for the Caribbean, de heer Zulu, is de ILO onder de indruk van het streven van Suriname om Decent Work in het land te realiseren. De Director was dan ook zeer te spreken over het feit dat Suriname Decent Work en de Sustainable Development Goal-8 (SDG-8), had meegenomen in de Periodic Voluntary Review van de SDGs eerder dit jaar. Dit is ook de reden waarom de ILO met een grote delegatie deze week in ons land vertoeft. De heer Zulu verzekerde de minister dat hij samen met zijn team Suriname zal begeleiden bij het formuleren van het Derde Decent Work Country Programma. Zulu heeft de minister en zijn staf gecompimenteerd voor de implementatie van het tweede DWCP, welke thans in de afrondende fase verkeert. Deze hele week zal de ILO-delegatie gesprekken voeren met de sociale partners en overige stakeholders om zodoende vast te stellen welke specifieke programma's in het kader van het DWCP SU-III zullen worden uitgevoerd. Hierbij dient opgemerkt te worden dat zowel het ministerie als de ILO van oordeel is, dat het concept van Decent Work toegang moet vinden in het gehele land, dus ook de rurale gebieden en het binnenland. De delegatie zal aan het einde van haar missie dan ook een oriëntatie bezoek brengen aan het binnenland.

Minister Steven Mac Andrew en zijn directie in een onderhoud met de delegatie van ILO Decent Work Team and Office for the Caribbean onder leiding van de director de heer dr. Dennis Zulu.

AWJ presenteert geherformuleerd arbeidsmarktbeleid 2022-2025

In het kader van het tweede Decent Work Country Programme voor Suriname (DWCP SU-2) heeft het ministerie van Arbeid Werkgelegenheid & Jeugdzaken (AWJ) het geherformuleerd arbeidsmarktbeleid voor de periode 2022 – 2025 gelanceerd. Dit geschiedde op dinsdag 13 september 2022 in hotel Torarica. De Internationale Arbeidsorganisatie (ILO) heeft technische assistentie verleend aan het tot stand komen van dit beleidsdocument dat officieel heet 'Suriname mid-term Labourmarketpolicy 2022-2025'. Bij de presentatie van het Arbeidsmarktbeleid was ook aanwezig de Director of the ILO Decent Work Team and Office for the Caribbean, de heer dr. Dennis Zulu, die aan het hoofd staat van een 13 man tellende ILO-delegatie die in ons land vertoeft ter voorbereiding van het derde DWCP voor Suriname.

Bij deze gelegenheid heeft minister Steven Mac Andrew tijdens zijn toespraak het belang van het beleidsdocument benadrukt tegen de achtergrond van de ontwikkelingen en uitdagingen op de Surinaamse arbeidsmarkt. Het geherformuleerde arbeidsmarktbeleid zal volgens hem bijdragen aan het bevorderen van Decent Work voor iedereen. De bewindsman verzekerde de aanwezigen, dat het document niet in een lade zal verdwijnen, maar onmiddellijk geïmplementeerd zal worden. Hiermee zal Suriname bijdragen aan de realisatie van de SGD 8 en de 2030 ontwikkelingsagenda, welke zich vooral richt op het tegengaan van armoede in de wereld. De minister bedankte de ILO voor de verleende technische assistentie in een zeer moeilijke periode, vanwege de COVID-19 pandemie.

Naomi Esajas-Friperson, onderdirecteur Arbeidsmarkt, heeft aangegeven dat de ontwikkelingen en uitdagingen van de afgelopen jaren op de arbeidsmarkt, het ministerie noopte tot evaluatie van het arbeidsmarktbeleid. Hiertoe zijn de sociale partners betrokken die zich hebben geëngageerd aan het geherformuleerde arbeidsmarktbeleid, waardoor effectiever kan worden ingespeeld op zowel ontwikkelingen als uitdagingen op de arbeidsmarkt. Ze bedankte de tripartite commissie die haar input heeft verstrekt aan de ILO-consultant voor het formuleren van het rapport en voor de monitoring van de werkzaamheden. Het geherformuleerd arbeidsmarktbeleid is volgens haar gebaseerd op het "Decent Work Concept", en eveneens de "Sustainable Development Goals 2030".

De Director of the ILO Decent Work Team and Office for the Caribbean, de heer Dennis Zulu, beschouwt het gepresenteerde arbeidsmarktbeleidsdocument als een hoogtepunt voor Suriname in het streven naar Decent Work voor iedereen. Het beleidsdocument ziet hij als een goed houvast voor de sociale partners om vanuit de eigen verantwoordelijkheid, decent work te realiseren. Hij is ingenomen met het feit dat middels sociaal dialoog het beleidsdocument tot stand is gekomen. Hij heeft de sociale partners opgeroepen om op de ingeslagen weg van dialoog en samenwerking voort te gaan.

Minister Steven Mac Andrew en staf van het ministerie, tijdens de presentatie van de 'Suriname mid-term Labourmarket policy 2022-2025'. Dit geschiedde in hotel Torarica.

Rubriek:

Prognose en trends van onze arbeidsmarkt

Door: **drs. Naomi Esajas-Friperson**

Dr. Naomi Esajas-Friperson

Met deze maandelijkse rubriek geeft arbeidsmarktkenner, Naomi Esajas-Friperson, de lezer inzichten in trends op de arbeidsmarkt en voorspelt daarbij hoe de trends zich zullen ontwikkelen. Haar beschouwing en zienswijze kunnen heel nuttig zijn voor werkgevers, bedrijven, werkzoekenden en alle andere spelers en personen die zich begeven op de arbeidsmarkt. Esajas-Friperson, heeft haar doctorale studie Public Administration aan de Anton de Kom Universiteit van Suriname (ADEK) afgerond. Ze heeft ook MO-A Spaansopleiding gedaan aan het Instituut voor de Opleiding van Leraren (I.O.L). Ze is werkzaam geweest op de afdeling Arbeidsmarktontwikkeling. Hierna heeft ze leidinggegeven aan de afdeling Arbeidsstatistiek. Op het ministerie is bekend dat ze de functionaris is geweest die de trekker is van alle coördinerende activiteiten m.b.t. de opzet van een Arbeidsmarkt Informatie Systeem in Suriname (AMIS). Sedert 2020 dient ze in de functie van onderdirecteur van Arbeidsmarkt. Kortom: ze heeft degelijk kennis over de Surinaamse arbeidsmarkt.

Stakingen

Een fenomeen waarmee wij regelmatig worden geconfronteerd en wel dwars door vrijwel in alle beroepsgroepen: staking of werkneerlegging. Een groep werknemers legt het werk neer om zo in onderhandelingen (vaak over de arbeidsvoorzieningen) druk te kunnen zetten op hun werkgever(s). Behalve de staking waarbij het werk in zijn geheel wordt neergelegd, bestaan nog andere vormen van werkneerlegging. Hierbij valt te denken aan minder uren werken of het niet uitvoeren van bepaalde werkzaamheden.

In deze rubriek zal er aangegeven worden wat een staking of werkonderbreking is, de effecten daarvan op de arbeidsmarkt en het aantal stakingen, dat door het Ministerie van Arbeid, Werkgelegenheid en Jeugdzaken (AW&J) vanaf 2020 tot heden geregistreerd is.

Wat is een staking?

Een (werk)staking is het tijdelijk stoppen met het leveren van arbeid om een sociaal-politiek doel te bewerkstelligen. Meestal wordt de staking vooraf gegaan door een oproep van de vakbond en is de staking een georganiseerde staking. Is dat niet het geval, dan heet de staking een wilde staking. Stakingen zijn het gevolg van arbeidsgeschillen en worden door vakbonden gehanteerd als pressiemiddel om hun wensen of eisen te realiseren. Het recht om te staken is vastgelegd in artikel 33 van onze Grondwet en vakbonden maken wel degelijk gebruik van dit recht. Weliswaar kan het principe 'no work, no pay' van toepassing zijn op stakingen en is gebaseerd op artikel 1614 b (Burgerlijk Wetboek): geen loon is verschuldigd gedurende de tijd waarop geen arbeid is verricht.

Enkele effecten van stakingen op de arbeidsmarkt Uiteraard hebben stakingen of werkneerleggingen effecten op de arbeidsmarkt.

- **Compromis tussen de werkgever en de vertegenwoordigers van de werknemers**
Hierbij moet worden gedacht aan het eens worden over een heikel punt waarbij beide partijen overeenstemming bereiken over de aanleiding van de staking.
- **Productievermindering, financiële achteruitgang en ontevreden klandizie.**
Door de staking, vooral van langdurige aard wordt er minder geproduceerd, worden diensten vertraagd uitgevoerd waardoor er klantontevredenheid optreedt en in het ergste geval, een bedrijf of organisatie financiële verliezen kan leiden.
- **Sociale onrust op de arbeidsmarkt**
Door stakingen van omvangrijke aard wordt de maatschappelijke of sociale orde vaak verstoord welke meteen zijn weerslag heeft de arbeidsmarktwerking.

Het Ministerie van Arbeid, Werkgelegenheid en Jeugdzaken (AW&J) registreerde vanaf januari 2020 tot en met september 2022 in totaal 64 stakingen. In 2020 waren er 33 stakingen, waarvan respectievelijk 30 in de particuliere- en 3 in de publieke sector. Het Ministerie noteerde in 2021, 10 stakingen, waarvan 9 in de particuliere- en 1 publieke sector. Het aantal stakingen in het jaar 2022 tot en met de maand september bedraagt 21, waarvan respectievelijk 16 in de particuliere- en 5 in de publieke sector. In de periode 2020 tot en met september 2022 hebben zich jaarlijks gemiddeld 21 stakingen voor gedaan. Opmerkelijk is dat vanaf 2021 het aantal stakingen in zekere mate is afgenomen. De meest voorkomende reden voor de gevoerde stakingen betrof het afdwingen van eisen op het gebied van primaire en secundaire arbeidsvoorzieningen. Vermeld dient te worden dat de bron van deze geregistreerde stakingen de Surinaamse dagbladen is.

ILO publiceert boek arbeidssysteem Suriname

De presentatie van het herziene boekwerk "The System of Labour Administration in Suriname" heeft op dinsdag 13 september 2022 plaatsgevonden in hotel Torarica in aanwezigheid van de minister van Arbeid Werkgelegenheid & Jeugdzaken, de heer Steven Mac Andrew en de Director of the ILO Decent Work Team and Office for the Caribbean, de heer dr. Dennis Zulu, met zijn team dat bestaat uit 12 deskundigen. In dit boek is vervat de Surinaamse arbeidsadministratie. Hieronder moet verstaan worden: informatie over het ministerie belast met arbeid met al zijn afdelingen, autoriteiten, werkmensen en instituten. Dit boek is geschreven door Glenn Piroe en het is met financiële steun van de ILO tot stand gekomen. Dit geschiedde in het kader van het tweede Decent Work Country Programme (DWCP SU II).

Dit boekwerk werd voor het eerst door de ILO gepubliceerd in 2006. Dat was in navolging van een soortgelijke publicatie over de arbeidsadministratie in Guyana. Dat boek van 2006 is gebleken een belangrijke referentiebron te zijn geweest voor consumenten van arbeidsinformatie over Suriname. Het boekwerk is nu na bijna 16 jaar herzien. Het gepresenteerde boekwerk is een up to date referentiebron van arbeidsinformatie over het arbeidsministerie in Suriname en zijn werkmensen en instituten. Het boekwerk omvat in het kort de geschiedenis van arbeid en hoe de vakbeweging in Suriname is ontstaan. Daarna worden in hoofdstukken de taken van het ministerie en de verschillende onderdirectoraten en de afdelingen beschreven. Ook over de Arbeidsinspectie is er informatie in te vinden.

Vlnr: Dennis Zulu (ILO Director Decent Work Team and Office for the Caribbean), minister Steven Mac Andrew met in zijn rechterhand het boek "The System of Labour Administration in Suriname" en Glenn Piroe, de auteur, tevens onderdirecteur Juridische en Internationale Zaken op het ministerie van AWJ.

ILO publiceert boek arbeidssysteem Suriname

Tevens worden taken, rollen, verantwoordelijkheden en bevoegdheden van verschillende autoriteiten binnen het systeem van arbeid beschreven, zoals die van de minister belast met arbeid, de directeur van het ministerie en het hoofd van de Arbeidsinspectie. Verder wordt in het kort beschreven hoe het in Suriname staat met betrekking tot zaken als vakverenigingsvrijheid, collectieve onderhandelingen en het oplossen van arbeidsgeschillen. Voorts is er in het boek een beschrijving van alle werkmensen van het ministerie die betrekking hebbende op arbeid. Het betreft in deze de verschillende stichtingen, permanente commissies en raden onder het arbeidsministerie.

In het voorlaatste hoofdstuk wordt de inhoud van de verschillende ILO-verdragen besproken die door Suriname zijn geratificeerd sinds het onafhankelijk is geworden in 1975. Suriname heeft in totaal 33 ILO-verdragen geratificeerd, waarvan 31 in werking zijn. Ten slotte wordt in het laatste hoofdstuk een uiteenzetting gegeven over de arbeidswetgeving die van toepassing is op Suriname. Zowel op het gebied van instituten als op het gebied van wetgeving heeft zich significante ontwikkelingen voorgedaan in Suriname in de afgelopen periode. Deze ontwikkelingen zijn nog gaande. Bij het vertalen van nieuwe wettelijke regelingen is een zodanige werkwijze gehanteerd, waardoor gemakkelijk de link kan worden gemaakt met de ILO-standaarden waarop de wetten zijn gebaseerd.

Dit boekwerk is afgezien van het feit dat het een referentiebron is voor onderzoekers, is het ook een goede informatiebron voor de sociale partners, lidlanden van de ILO in de regio, de Surinaamse ambassades, ministeries die investeerders aantrekken en voor de investeerders zelf. Bij het distribueren van het boekwerk zal rekening worden gehouden met deze doelgroepen. Het Engelstalige boekwerk wordt voor een betere lokale consumptie thans vertaald naar het Nederlands. De schrijver van het boek is in verschillende functies actief op het ministerie van AWJ, onder andere in de functie van Onderdirecteur Juridische en Internationale Zaken.

Bij de lancering van het boekwerk werd de publicatie door ILO-directeur, Zulu, symbolisch overhandigd aan minister Steven Mac Andrew van AWJ. Die sprak zijn erkentelijkheid uit over de publicatie richting de ILO en de heer Piroe als auteur. Met deze publicatie zullen de arbeidsregels en het arbeidssysteem in Suriname meer bekendheid krijgen bij vooral investeerders.

ILO-directeur, Dennis Zulu, en minister Steven Mac Andrew.

Bij de aanwezigheid was er belangstelling voor het boek.

Ontwikkeling Derde Decent Work Programma van Suriname van start

Minister Mac Andrew tijdens zijn openingstoespraak bij de start van de tweedaagse Nationaal Stakeholders workshop voor de voor de ontwikkeling van het derde Decent Work Country Programma Suriname (DWCP SU III).

In het kader van de ontwikkeling van het derde Decent Work Country Programma van Suriname (DWCP SU III), heeft het ministerie van Arbeid Werkgelegenheid & Jeugdzaken (AWJ), in samenwerking met de Internationale Arbeidsorganisatie (ILO), een tweedaagse workshop georganiseerd. Tijdens deze workshop wisselen stakeholders van gedachten over de specifieke focus areas en activiteiten, die zullen moeten worden opgenomen in het DWCP SU-III. De Director of the ILO Decent Work Team and Office for the Caribbean, de heer dr. Dennis Zulu, die aan het hoofd staat van een 13 man tellende ILO-delegatie, participeert ook met zijn team in deze workshop. Deze workshop is op woensdag 15 september 2022 geopend door minister Steven Mac Andrew.

Mac Andrew heeft in zijn spreekbeurt aangegeven dat Suriname tot nu toe profijt heeft weten te trekken uit de twee uitgevoerde DWCP's, daarom zal Suriname volgens hem voortgaan met het implementeren van het concept van Decent Work voor iedereen. Hij zegt dat hij aandacht heeft voor geïdentificeerde verbeterpunten van het tweede DWCP, waaraan zal worden gewerkt in het derde DWCP. Dat Decent Work in Suriname onder druk staat, steekt hij niet onder stoelen of banken. Hij noemde daarbij een ernstige verstoring van de arbeidsmarkt, waarbij een tekort aan arbeidskrachten in bepaalde economische sectoren zich aftekent tegen een

groeiend werkloosheidsprobleem. De nadruk bij de uitvoering van het derde DWCP zal daarom veelal gericht zijn op het vraagstuk van werkgelegenheid, skills ontwikkeling, het verhogen van de arbeidsproductiviteit en bedrijfsproductiviteit. Tegen deze achtergrond gaf de bewindsman de verzekering dat het derde DWCP niet onafhankelijk van het herziene Arbeidsmarktbeleid voor de periode 2022 – 2025 zal worden uitgevoerd, maar integendeel zullen ze elkaar aanvullen en hand in hand samengaan. Het bedoeld arbeidsmarktbeleid is voortgevloeid uit het tweede DWCP. Hij kijkt vol verwachting uit naar de implementatie van het DWCP SU-III, welke in Januari 2023 van start moet gaan.

Ook de Director of the ILO Decent Work Team and Office for the Caribbean, de heer dr. Dennis Zulu, kwam aan het woord om de participanten van de workshop een hart onder de riem te steken. Suriname is volgens hem op de goede weg met het implementeren van het concept van Decent Work en moet op de ingeslagen weg blijven. Hij ziet graag dat Decent Work ingang vindt in het gehele land, dus ook de rurale gebieden en het binnenland en dit moet volgens hem tot uiting komen in het derde DWCP. Het derde DWCP dient volgens hem zich vooral te focussen op het bevorderen van productieve werkgelegenheid en op een goed ondernemersklimaat voor duurzame bedrijven in Suriname.

Rubriek:

DE HARDE WERKER DOOR DE BRIL VAN LUCRETIA

Voor het kunnen uitvoeren van het voorgenomen beleid van het ministerie zijn er uiteraard personen nodig met bijzondere kwaliteiten en eigenschappen. Maandelijks zal voor u opzoek worden gegaan naar gedreven en opvallende ambtenaren op het ministerie met de bedoeling deze aan u te presenteren.

De schrijver van deze rubriek is Lucretia Setrodipo, communicatiewerker op het ministerie met een speciaal nieuwsgierig oog voor kwaliteiten van collega's op het ministerie.

LUCRETIA SETRODIPO

Het werk is haar passie

Tirlotma Marhe- Kewal, waarnemend hoofd van de afdeling Arbeidsstatistieken, ken ik als een gemotiveerde ambtenaar, een persoon die betrokken is bij het werk van het onderdirectoraat Arbeidsmarkt. Haar passie en energie maken indruk op mij. Ze doet datgene waar haar passie ligt, namelijk het verzamelen en het verwerken van arbeidsstatistieken. Ze straalt in haar werk positieve energie uit en gaat voor uitdagingen zoals het verrichten van onderzoeken naar aanleiding van ontwikkelingen en uitdagingen op de arbeidsmarkt.

Zij trad in 2013 in dienst bij het ministerie als beleidsmedewerker op de afdeling Arbeidsstatistieken. Voorheen heeft zij gewerkt op het ministerie van Landbouw, Veeteelt en Visserij (LVV), waar zij zich al bezighield met statistieken. Gezien haar studie was haar streven in het begin om te werken op de afdeling Interne Controle, maar er was geen vacature op die afdeling, zodoende is ze terecht gekomen op de afdeling Arbeidsstatistieken. Achteraf bekeken heeft ze absoluut geen spijt daarvan.

In 2020 werd Tirlotma aangesteld als waarnemend hoofd Arbeidsstatistieken op het ministerie van Arbeid, nadat de functie vacant werd. Tirlotma heeft bedrijfseconomie gestudeerd aan de Anton de Kom Universiteit van Suriname en is gespecialiseerd in

accountancy. Ook heeft zij de opleiding Pedagogisch Getuigschrift (PG-Extern) met succes behaald aan het Instituut voor Opleiding van Leraren (IOL). Hiermee is zij bevoegd om les te geven op middelbare scholen. Op het ministerie wordt gretig gebruikt gemaakt van haar kennis en de bevoegdheden die ze heeft als docent, door haar te belasten met het onderrichten van arbeidsinspecteurs in beschrijvende statistiek.

Tirlotma Marhe - Kewal, waarnemend hoofd Arbeidsstatistieken (vierde van links) poseert met haar onderdirecteur, Naomi Esajas-Fiperson, en haar medewerkers van de afdeling Arbeidsstatistieken.

Rubriek:

DE HARDE WERKER DOOR DE BRIL VAN LUCRETIA

Als waarnemend hoofd Arbeidsstatistieken zorgt zij ervoor dat er statistieken worden verzameld, waardoor het ministerie in staat is beleid te formuleren. Het team waarmee ze samenwerkt weet ze steeds te enthousiasmeren, waardoor haar medewerkers bovengemiddelde prestaties leveren, ook omdat ze hen weet te betrekken bij het werk. Het verzamelen, verwerken, analyseren en beschikbaar stellen van arbeidsmarktinformatie, behoren tot de werkzaamheden op de afdeling. Ook het verrichten van arbeidsmarktonderzoek, het bijhouden van ontwikkelingen betreffende arbeidsstatistieken, en de periodieke publicatie van arbeidsinformatie, zijn werkzaamheden die de veel energie en inspanning van Tirlotma vergen. De arbeidsstatistieken zijn te vinden op de website van het ministerie. Het werk is veel, maar ze doet het graag.

In juli 2022 heeft de afdeling een vacature onderzoek verricht om inzicht te krijgen in de onvervulde vraag naar arbeidskrachten op de Surinaamse arbeidsmarkt en de specifieke kwalificaties die nodig zijn om beschikbare vacatures in te vullen. Tirlotma is bij dit onderzoek de trekker geweest en heeft hiermee bewezen dat door het betrekken van de medewerkers, doelen bereikt worden. Andere uitgevoerde projecten door haar afdeling zijn: "Arbeid in cijfers" 2017-2019, de beroepengids, en een skills assessment onderzoek dat gedaan is in samenwerking met de afdeling Arbeidsmarkt Ontwikkeling.

Tirlotma ziet het als haar plicht om alle projecten die door de afdeling worden uitgevoerd met succes te voltooien. Zij spreekt van een goede samenwerking met de onderdirecteur Arbeidsmarkt, Naomi Esajas-Friperson, die het hoofd was van de afdeling Arbeidsstatistieken toen ze haar intrede maakte op deze afdeling in 2013. Ze heeft heel veel geleerd van Naomi om zover te komen, liet ze nog even aantekenen. Zij hecht grote waarde aan goede communicatie die volgens haar doorslaggevend is op de werkvloer en bij het uitvoeren van Projecten. Waar de communicatie fysiek niet kan geschieden, wordt er gebruik gemaakt van onlinemogelijkheden. Tirlotma waardeert de

erkenning die ze krijgt van de leiding van het ministerie voor uitgevoerde projecten en voor haar werkzaamheden. Het motiveert haar om het werk met plezier te blijven doen en ook haar medewerkers te motiveren. Het vacature onderzoek succesvol uitvoeren en haar aanstelling als waarnemend hoofd Arbeidsstatistieken zijn hoogtepunten tot zover in haar carrière. Zij ziet zichzelf in de toekomst bevorderd worden tot beleidsadviseur.

Haar boodschap naar de medewerkers van het ministerie toe: "Wees niet bang voor het werk, het maakt niet uit of het eenvoudig of zwaar werk is, doe het met plezier en gemotiveerd. Je leert altijd wat eruit en je wordt er alleen beter van". Afgezien van het werk, houdt Tirlotma van koken, het haar opsteken en make-up aanbrengen. Ze is moeder van een zoon en krijgt van haar gezin alle ondersteuning voor het werk.

Tirlotma Marhe-Kewal
Waarnemend Hoofd Arbeidsstatistieken

ILO vraagt stakeholders naar hun prioriteiten voor derde programma Decent Work

ILO-experts en participanten aan de tweedaagse Stakeholders workshop van de ILO, in samenwerking met het ministerie van AWJ en de tripartiete Monitoringscommissie DWCP SU II. In het midden, minister Steven Mac Andrew en de ILO Directeur Decent Work Team and Office for the Caribbean, de heer Dennis Zulu.

De Internationale Arbeidsorganisatie (ILO) heeft op 14 en 15 september 2022 een intensief tweedaags seminar gehouden in Torarica om de prioriteiten op het gebied van Decent Work vast te stellen. Deze prioriteiten komen dan te staan in het derde Decent Work Country Programma Suriname (DWCP SU III). Bij Decent Work gaat het om het centraal stellen van de noden en behoeften van de werknemers in een land met hun gezinnen en van de ondernemers die banen scheppen in een land. Het tweedaags seminar werd georganiseerd in samenwerking met het ministerie van AWJ en de tripartiete Monitoringscommissie DWCP SU II.

Decent Work en Economische Groei is goal nummer 8 van de VN Duurzame Ontwikkelingsdoelstellingen 2030, waaraan Suriname zich ook heeft gecommitteerd. Bij Decent Work spelen een cruciale rol: de creatie van fatsoenlijke banen, arbeidersrechten, sociaal dialoog en sociale bescherming (waaronder de sociale zekerheden). Het seminar werd voor open verklaard door AWJ-minister, Steven Mac Andrew, die inging op het belang van Decent Work voor Suriname. De bewindsman benadrukte dat Decent Work Programma's van belang zijn, omdat ze zorgen voor verbetering en versterking van werkenden met hun gezinnen en van ondernemers, voornamelijk: de micro, kleine en middelgrote ondernemingen (MKMO's). Aan het seminar namen deel, naast de ministeries van AWJ en zijn werkarmen (SAO, SPWE, SHTTC, Raco en Sivis), Sociale Zaken en Volkshuisvesting en Regionale Ontwikkeling en Sport, het Directoraat Jeugdzaken, de vakbeweging, het bedrijfsleven, het Algemeen Bureau voor de Statistiek, de Nationale Loonraad, de Bemiddelingsraad, het Planbureau, het AOV Fonds, de Sociaal Economische Raad (SER) en de Nationale Commissie Vaststelling Armoedegrens.

Tijdens het seminar is een evaluatie van de Monitoringscommissie gepresenteerd over het in uitvoering zijnde DWCP SU II. Voorts werden punten van prioriteit voor de komende periode vastgesteld die betrekking hebben op: werkgelegenheidsbeleid, arbeidswetgeving, verdragen van de ILO en de controle op de naleving van de arbeidswetgeving. De ongeveer 45 participanten werden eerst onderverdeeld in 5 themagroepen: Skills en training; Creatie van banen; Sociale bescherming en veiligheid; Sociaal dialoog; Compliance en bestuur. Daarna werden de participanten verdeeld in 3 groepen: overheid, vakbeweging en bedrijfsleven. De tweede dag van het seminar werd in zijn geheel door minister Mac Andrew bijgewoond waarmee hij zijn toewijding aan Decent Work toonde. Vermeldenswaard is dat voor dit seminar de directeur en onderdirecteur van het Caribisch ILO-kantoor te Port of Spain, dr. Dennis Zulu en Lars Johansen, in Suriname aanwezig waren met tien (10) ILO-experts (waarvan 1 online uit Japan). Het ILO-team werd ondersteund door 2 consultants.

Om verzekerd te zijn van de input van de rurale gebieden nodigde de ILO via het ministerie van AWJ en de DC van Brokopondo – de heer Ludwig Mendelzoon – lokale stakeholders uit voor een dialoog op het Brokopondo Informatiecentrum. Ook hun punten zijn door het ILO-team en AWJ genoteerd en zullen meegenomen worden in het komende programma. De ILO-delegatie en het AWJ-team legde ook een bezoek af aan kapitein Lloyd Read van Pierekondre en bezocht men een ananasplantage in het gebied Pierekondre/Redi Doti die gerund wordt door 2 plaatselijke coöperaties die in totaal 27 leden hebben. De hoop is dat het DWCP SU III meer dan voorheen impact zal hebben op het leven van de Surinaamse werkenden en hun gezinnen en de MKMO's in Suriname.

Minister Mac Andrew neemt adviesrapport in ontvangst over veilig werken met ioniserende stralen

Vlnr: Merlien Nelson (Regionaal Hoofd Arbeidsinspectie), minister Steven Mac Andrew, Whitney Coulor-Rellum (klinisch fysicus en coördinerend bestralingsbeschermingsdeskundige in Suriname) en Ashwin Orie (Regionaal Hoofd Arbeidsinspectie).

Minister Steven Mac Andrew heeft op woensdag 17 augustus 2022 het adviesrapport "Opleidingsstelsel Stralingsbescherming in Suriname" in ontvangst genomen uit handen van Whitney Coulor-Rellum, klinisch fysicus en coördinerend stralingsbeschermingsdeskundige in Suriname. Hiermee heeft de stralingsbeschermingsdeskundige aandacht willen vragen voor het veilig werken met ioniserende stralen, want bij verkeerd gebruik kan het lichaam worden blootgesteld aan radioactieve straling met alle gevolgen van dien voor de gezondheid van werkers. Het aangenomen document pleit voor verplichte en erkende opleidingen voor personen die werken met ioniserende stralen in ons land, waardoor de juiste kennis, vaardigheden en competenties kunnen worden toegepast om veilig aan de slag te gaan.

Het directoraat Arbeidsinspectie is belast met het toezien op de naleving van de Veiligheidsvoorschriften zoals opgenomen in de Veiligheidswet. Het Veiligheidsvoorschrift-8 heeft tot doel dat werknemers bij hun arbeid beveiligd moeten zijn tegen de gevaren van toestellen welke ioniserende stralen uitzenden en van radioactieve stoffen ter voorkoming van ongevallen, besmetting en beroepsziekten. De minister is daarom blij met het initiatief om middels trainingen en opleidingen een bijdrage te leveren aan het doel dat het Veiligheidsvoorschrift-8 beoogt. Intussen hebben 10 arbeidsinspecteurs een basisopleiding in de bestralingsbescherming gevolgd van de Nederlandse Vereniging voor Stralingshygiëne, afdeling Suriname en het Caribisch gebied (NVS-SC), in samenwerking met de Groningen Academy for Radiation Protection. Hierdoor zijn ze in staat toezicht te houden op de naleving van het bedoeld Veiligheidsvoorschrift.

Minister Mac Andrew neemt adviesrapport in ontvangst over veilig werken met ioniserende stralen

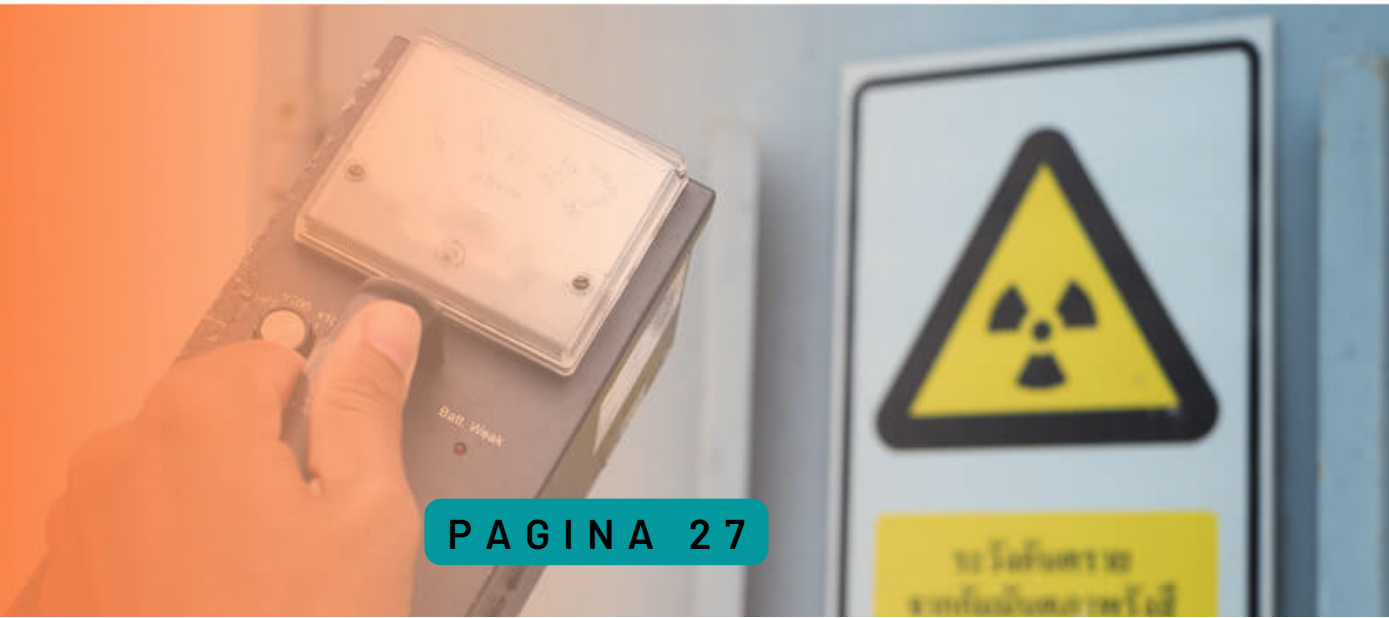
Bij het in ontvangstnemen van het adviesrapport door de minister, waren ook aanwezig de Regionaal Hoofden bij de Arbeidsinspectie, Merlien Nelson en Ashwin Orië. Beiden onderstreepten het voornemen van een formeel opleidingsstelsel, gezien het belang van veiligheid en gezondheid bij het werken met ioniserende stralen. Volgens hen dient de Arbeidsinspectie conform het Besluit Ioniserende stralen controle uit te voeren al bij de invoer, transport, gebruik en afvoer van radioactieve stoffen en röntgentoestellen en het is van belang dat werkers al bij de invoer weten wat de gevaren kunnen zijn van deze stralen.

Het adviesrapport kwam tot stand na meerdere overlegmomenten met Surinaamse stakeholders die betrokken zijn bij werkzaamheden met ioniserende straling. Ioniserende stralen worden dagelijks gebruikt in verschillende sectoren. In de medische sector bijvoorbeeld worden ioniserende stralen gebruikt voor het maken van röntgenbeelden, de zogenaamde röntgenfoto's, om verschillende afwijkingen in het lichaam te kunnen detecteren. Ioniserende stralen worden ook gebruikt bij de radiotherapie waarbij kwaadaardige tumoren worden bestraald. Het gebruik van ioniserende stralen is niet alleen beperkt tot de medische sector maar wordt ook in andere sectoren toegepast zoals bij de bagagescanners op de luchthaven, in de

wegenbouw, bij het uitvoeren van controlewerkzaamheden in de olie- en gasindustrie. Aangezien ioniserende stralen bij verkeerd gebruik kunnen leiden tot ernstige gezondheidsklachten, is het van belang dat personen die werken met deze stralen de juiste kennis, vaardigheden en competenties bezitten om de werkzaamheden op een veilige manier te kunnen uitvoeren. Hierbij wordt ook rekening gehouden met de veiligheid van het personeel, de bevolking en het milieu.

Op dit moment bestaat er geen formeel opleidingsstelsel in de bestralingsbescherming in Suriname. Om aan de vraag naar gecertificeerde stralingsbeschermingsdeskundigen te voldoen en om tevens de kennisuitwisseling te bevorderen tussen professionals in Suriname, is in november 2020 de afdeling NVS-SC (Nederlandse Vereniging voor Stralingshygiëne afdeling Suriname en het Caribisch gebied) opgericht. Het adviesrapport dat is aangeboden aan de minister is opgesteld door mevrouw Coulor-Rellum als coördinator van de afdeling NVS-SC en de heer Hielke Freerk Boersma (NVS-liaison). De afdeling hoopt met dit rapport een aanzet gegeven te hebben voor het instellen van een formeel opleidingsstelsel in de stralingsbescherming in Suriname en hierdoor een bijdrage te leveren aan het veilig werken en leven met ioniserende stralen.

Ioniserende straling

AWJ en stichting SukruPatu Saramacca tasten samenwerking af gericht op suïcidepreventie bij jongeren

Minister Steven Mac Andrew van Arbeid Werkgelegenheid en Jeugdzaken (AWJ), heeft op maandag 26 september 2022 een onderhoud gehad met de directie van de stichting SukruPatu Saramacca die een bijdrage wenst te leveren aan suïcidepreventie bij jongeren. De minister had drie weken geleden, tijdens de presentatie van de resultaten van het onderzoek naar suïcidaal gedrag van jongeren tussen 16 en 25 jaar alle stakeholders opgeroepen om de handen in elkaar te slaan om te voorkomen dat personen, in het bijzonder jongeren, nog langer onnodig een einde maken aan hun leven. De bewindsman was daarom ingenomen met het verzoek van de stichting om haar plan te ontvouwen voor hem en de directeur van Jeugdzaken, Genti Mangroe.

Uit de uiteenzetting van de stichting is gebleken dat ze een aantal documentaires wenst te maken over suïcide, hoe suïcidaliteit bespreekbaar te maken, hoe suïcidaal gedrag te herkennen is bij een jongere, en hoe zelfdoding te voorkomen. De bedoelde documentaires hebben tot doel suïcidepreventie bij zowel jongeren als ouders, middels voorlichting en bewustwording over hoe in actie te komen als suïcidaal gedrag eenmaal wordt herkend. Afgezien van de inhoud van de documentaires is er ook gesproken over de kosten die gemoeid gaan met de productie en uitzending.

Minister Mac Andrew bedankte de stichting voor het initiatief en voor de betrokkenheid bij het onderwerp. Het ministerie is doende om in het kader van suïcidepreventie bij jongeren een inventarisatie op te maken van welke stakeholder wat zal doen en hoe de verscheidene preventieactiviteiten te stroomlijnen in het belang van de efficiëntie, effectiviteit en coördinatie. Alle initiatieven en activiteiten die aansluiten op het jeugdbeleid verwelkomt hij, zo ook de documentaires van de stichting die in voorbereiding zijn. De oplossing voor het probleem van zelfdoding onder jongeren geniet volgens de bewindsman de hoogste prioriteit door te werken aan de mentale gezondheid van jongeren, waarbij voorlichting en bewustwording een aanzet zijn tot de gewenste preventie. Het ministerie heeft volgens de minister ook plannen in voorbereiding om suïcidepreventie uit te voeren met stakeholders.

Mac Andrew benadrukte dat er middels dialoog, samenwerking en partnerschap, het beoogde doel snel bereikt kan worden. Intern zal daarom worden nagegaan hoe met de stichting SukruPatu Saramacca samengewerkt kan worden aan de realisatie van de documentaires. De stichting was vertegenwoordigd door Roy Zondervan (directeur) en de heren John Slagveer en Viekash Jageswan. Stichting SukruPatu Saramacca houdt zich bezig met sociale projecten gericht op de jeugd.

ILO hoort aandachtspunten stakeholders Brokopondo aan in het kader van het derde Decent Work Country Programme

De Internationale Arbeidsorganisatie (ILO) heeft op vrijdag 16 september 2022 een bezoek gebracht aan het district Brokopondo om met stakeholders aldaar van gedachten te wisselen over hoe Decent Work het leven van de binnenlandsgemeenschappen kan verbeteren. De ILO-delegatie bestond uit 11 functionarissen van het ILO Decent Work Team and Office for the Caribbean, inclusief directeur dr. Dennis Zulu, alsook 2 consultants die belast zijn met het ontwerpen van het derde Decent Work Country Programme Suriname (DWCP SU) dat volgend jaar zal lopen. De delegatie werd begeleid door vertegenwoordigers van de DWCP SU II Monitoringscommissie en enkele functionarissen van AWJ. Zowel AWJ als de ILO ziet graag dat Decent Work ingang vindt in het gehele land, dus ook in de rurale gebieden en in het binnenland en dit moet volgens hen tot uiting komen in het derde DWCP dat nu wordt ontwikkeld om per 1 januari 2023 met de implementatie van start te kunnen gaan. Tegen deze achtergrond is het bezoek aan het binnenland afgelegd.

De lokale stakeholders, bijeengekomen op uitnodiging van DC Ludwig Mendelzoon op het burgerinformatiecentrum, hebben aangegeven dat ze graag zien dat decent work leidt tot betere en meer banen in het binnenland, wat moet zorgen voor een beter

leven van binnenlandbewoners zonder armoede. Voorts zien ze ook dat decent work bijdraagt aan veiliger werkomstandigheden en verbeterde sociale zekerheid. Deze aandachtspunten zijn volgens hen ingegeven door onder andere: misstanden in de kleinschalige goudwinning in welke sector veel binnenlandbewoners hun brood verdienen, bedrijven in het binnenland die zich niet houden aan de arbeidswetgeving, een tekort aan geschikte alternatieve werkgelegenheid, en een tekort aan skills onder de bewoners om bepaalde werkzaamheden te kunnen uitvoeren. De lokale stakeholders benadrukten ook het belang van de ratificatie van de ILO-Convention No. 169 en onderrichting van het personeel van het bestuurskantoor op het gebied van de arbeidswetgeving.

De lokale stakeholders bestonden uit vertegenwoordigers van het districtsbestuur, de districtsraad, de ressortraad, enkele ondernemers en functionarissen van het bestuurskantoor aldaar. Inleidingen werden gehouden door DC Mendelzoon, de voorzitter van de Monitoringscommissie DWCP SU II, Glenn Piroe en ILO-directeur, Dennis Zulu. De stakeholders zien graag dat deze aandachtspunten worden verwerkt in het derde Decent Work Country Programme. Dit moet zich volgens hen in de praktijk vertalen

Kapitein, Lloyd Read, van Pierekondre en de Director of the ILO Decent Work Team and Office for the Caribbean, de heer dr. Dennis Zulu, tijdens het bezoek van de Monitoringscommissie DWCP SU II, AWJ en de ILO aan Brokopondo.

ILO hoort aandachtspunten stakeholders Brokpondo aan in het kader van het derde Decent Work Country Programme

in vaktrainingen en trainingen in ondernemingschap voor binnenlandbewoners, waardoor ze met de opgedane skills in staat zullen zijn producten en diensten aan de man te brengen. Hiermee kunnen ze zelfvoorzienend worden. Voorts verwachten ze dat het derde DWCP zal resulteren in regelmatige controle van de Arbeidsinspectie in bedrijven in het binnenland met het doel dat bedrijven zich houden aan de arbeidswetgeving en dat toezicht wordt gehouden op de veiligheid en gezondheid van werkenden in onder andere de kleinschalige goudwinning en houtkap.

Na de dialoog op het bestuurscentrum te Brokondo heeft de delegatie een zeer constructief onderhoud gehad met kapitein Lloyd Read van Pierre Kondre. Die benadrukte het belang van Decent Work, arbeidsrechten, landrechten en de ratificatie van het ILO-Verdrag No. 169. Daarop werd door de ILO-directeur kort ingegaan. Hierna volgde een oriëntatie op ananasvelden in het gebied Pierre Kondre/Redi Doti door 2 plaatselijke coöperaties, Asaja Kawino Coöperatie uit het inheemse dorp Pierre Kondre en de Agro Coöperatie Pierre Kondre/ Redi Doti die in totaal 27 leden kennen. Van het fruit produceren ze sap, stroop en jam. Deze initiatieven worden volgens hen bemoeilijkt door het niet erkennen van de

grondenrechten van de inheemsen en marrons die betrekking hebben op hun woon- en leefgebieden. Hierdoor kunnen ze volgens hen moeilijk aan financiering komen voor uitbreiding van hun landbouwgrond en aanschaf van landbouwmachines. Ze hopen dat het derde Decent Work Programme een aanzet kan geven tot erkenning van hun grondenrechten.

De ILO en het ministerie van AWJ namen de aandachtspunten en overige input mee bij het formuleren van het derde DWCP dat geschiedt met technische assistentie van de Internationale Arbeidsorganisatie. Bij Decent Work gaat het om het centraal stellen van de noden en behoeften van werknemers in een land met hun gezinnen en van de ondernemers die banen scheppen in een land. Decent Work en Economische Groei is goal nummer 8 van de VN Duurzame Ontwikkelingsdoelstellingen 2030, waaraan Suriname zich ook heeft gecommiteerd. Bij Decent Work spelen een cruciale rol: de creatie van fatsoenlijke banen, arbeidsrechten, sociaal dialoog en sociale bescherming (waaronder sociale zekerheden). Op korte termijn volgen sessies vanuit het ministerie over arbeidsrechten voor het personeel van het bestuurskantoor en volgt er overleg over plaatselijke kinderarbeid.

Glenn Piroe, voorzitter van de DWCP SU II Monitoringscommissie, sprak de stakeholders toe.

De aanwezige personen in de zaal.

RUBRIEK:

Kinderen van ambtenaren met uitzonderlijke prestatie (s)

Door Theodora Koulen

Voorbeeldige Kinderen van AWJ-ers

In deze maandelijkse rubriek belichten wij succesvolle kinderen van ambtenaren die werkzaam zijn op het ministerie. Het gros van onze ambtenaren zet zich met onvermoeide ijver in voor de werkzaamheden die dagelijks verricht moeten worden, zelfs na werktijd worden werkzaamheden meegenomen naar huis om af te ronden. Dit ondanks het fysieke, sociale en psychologische klimaat waarin wordt gewerkt bij de overheid over het algemeen niet geweldig is. Hoe moeilijk onze collega's het ook hebben, trachten ze dagelijks om hun kinderen met een positieve instelling het leven tegemoet laten gaan en voor velen verloopt dit gelukkig tot hun tevredenheid. Met deze rubriek demonstreren wij hoe succesvol onze ambtenaren zijn als ouder, verzorger en opvoeder en stellen wij in hun kinderen als voorbeeld voor de jeugd.

Chevon Adriaans: "Via sport heb ik discipline kunnen ontwikkelen om volwaardig deel te nemen aan de maatschappij"

Identificatie met topsporters of met sporthelden of met voorbeeldfiguren draagt bij aan iemands sociale identiteit, en helpt het zelfgevoel versterken. Daarom zijn sporters een goed voorbeeld voor jongeren. Zo ook taekwondoka, Chevon Adriaans (19 jaar), die zoon is van Merlien Adriaans-Nelson (Bachelor of Arts/ Master of Public Administration), een van de Regionaal-hoofden bij de Arbeidsinspectie. Moeder Nelson werkt al 25 jarenlang op het ministerie. Ze is begonnen bij de SAO, vervolgens kwam ze bij de SPWE terecht als consulent en intussen is ze al 18 jaren werkzaam bij de Arbeidsinspectie. Afgezien van haar uitstekende persoonlijke kwaliteiten op het werk, blijkt dat Nelson zich ook goed heeft gekweten van haar taak en rol als moeder van 4 kinderen. Ze heeft twee dochters en 2 zonen die succesvol zijn.

Theodora Koulen

In deze rubriek belichten wij haar derde kind, tevens eerste zoon, Chevon Andriaans die een topsporter en een voorbeeldige persoon is om u tegen te zeggen.

Chevon was 10 jaar oud toen hij begon met Taekwondo, een Koreaanse vorm van vechtsport die wordt gekenmerkt door stoot- en traptechnieken, met de nadruk op trappen op hoofdhoogte, draaiende sprongtrappen en snelle traptechnieken. In Taekwondo zijn verschillende graden te behalen, elk met hun eigen kleur. De diverse graden die men kan behalen dienen naast uitdrukking van

Chevon Adriaans met moeder Merlien Adriaans-Nelson

RUBRIEK:

**Kinderen van ambtenaren
met uitzonderlijke prestatie (s)**

Chevon Adriaans: "Via sport heb ik discipline kunnen ontwikkelen om volwaardig deel te nemen aan de maatschappij"

technische vaardigheden als stimulans om steeds meer te willen leren. Chevon heeft achtereenvolgens behaald: de witte band, de gele band, de groene band, de blauwe band, de rode band en op zijn vijftiende jaar was hij al drager van de zwarte band, wat betekent rijpheid en vaardigheid in het Taekwondo.

Chevon heeft meegedaan aan verschillende wedstrijden op zowel nationaal als internationaal niveau in de jeugdklasse als ook in seniorenklasse. Hij heeft veel eer behaald en uiteraard prijzen in de wacht weten te slepen, waaronder het Nationaal Kampioenschap bij de junioren in zijn gewichtsklasse. De taekwondoschool waar hij nu aan is verbonden heet de Koguryoschool, voorheen heette deze school de Ho-sa-ckwa waar hij kennis maakte met deze gevechtssport. De school was vroeger gevestigd te Livorno in de buurt waar hij woont, maar verhuisde later naar het district Saramacca onder een nieuwe naam Jay-Z-fighters, alwaar hij van de trainer mocht meehelpen om nieuwe jonge vechters te trainen. Vanaf toen heeft hij de smaak te pakken om aan kennisoverdracht te doen. Hij heeft nu ongeveer 15 jongeren onder zijn hoede die hij 2x per week traint op het terrein van de Kennedyschool.

Afgezien van het feit dat een gevechtssport je leert hoe jezelf fysiek kan verdedigen, draagt het ook bij aan een gezonde leefstijl en stimuleert het volgens Chevon volwaardige

Chevon Andriaans, Bendjino Misiedjan en Chanice Laldharie in gevechtssportkleding.

deelname aan de maatschappij. Taekwondo heeft bij hem strakke discipline ontwikkeld. Hij benadrukt dat een gevechtssport wilskracht en discipline ontwikkelt, eigenschappen die vooral jongeren nodig hebben om succesvol te zijn in het leven. Dat doe je door jezelf te pushen om doelen te bereiken in de sport, zegt Chevon.

Zijn wilskracht en discipline die hij te danken heeft aan de gevechtssport, heeft voor hem deuren geopend om zich in maatschappelijk opzicht te ontwikkelen. Zo werd hij in 2018 geselecteerd voor deelname aan het Kennedy-Lugar Youth Exchange and Study (YES)-programma van het Amerikaanse ministerie van Buitenlandse Zaken toen hij in de derde klas van de muloschool zat. In het kader van dit programma mocht hij 10 maandenlang zijn onderwijs voorzetten in de Verenigde Staten van Amerika. Hij werd opgevangen door een gastgezin.

RUBRIEK:

Kinderen van ambtenaren
met uitzonderlijke prestatie (s)

Chevon Adriaans: "Via sport heb ik discipline kunnen ontwikkelen om volwaardig deel te nemen aan de maatschappij"

Chevon Adriaans met zijn Amerikaansgast gezin. Vlnr: Tanya Scholla, Cassidy Scholla, Simona Tabuncic, Chevon Adriaans, Carter Scholla, Doug Scholla.

YES-studenten dienen als "jeugdambassadeurs" van hun thuisland en bevorderen wederzijds begrip door duurzame relaties aan te gaan met hun gastgezinnen en gemeenschappen. Als Yes-student ging hij naar een Amerikaanse middelbare school gedurende de 10 maanden. Hij nam deel aan verscheidene activiteiten om meer te weten te komen over de Amerikaanse samenleving en waarden. Afgezien daarvan heeft hij van zijn kant de Amerikanen bekend gemaakt met Suriname en de verscheidenheid aan culturen in ons land, want de Amerikanen kende Suriname niet vertelde hij. Ze dachten dat Suriname een Afrikaans land was. Hij verwierf door dit programma goede leiderschapsvaardigheden die hij toepast in zijn leven.

Het YES-programma werd in oktober 2002 door het Amerikaans Congres opgericht als reactie op de gebeurtenissen van 11 september 2001. Jaarlijks worden enkele Surinaamse studenten uitgezonden naar Amerika in het kader van dit programma. De organisatie die in Suriname de studenten selecteert in het kader van dit programma is de YES Alumni Suriname, iEARN Suriname. Chevon is thans de ondervoorzitter van deze organisatie. Chevon doet het ook goed op het

onderwijsvlak. Zo maakt hij het komend collegejaar een aanvang met de driejarige bacheloropleiding 'Geowetenschappen' aan de Anton de Kom Universiteit van Suriname. Hij heeft deze studierichting gekozen gezien de veelbelovende ontwikkelingen in de olie- en gasindustrie in ons land en de potentie die deze sector heeft om Suriname tot bloei te brengen. Hij ziet zichzelf in de toekomst als technoloog werken in deze sector, maar hij sluit niet uit dat hij met een eigen business begint want hij heeft een ondernemingsgeest. Chevon heeft de Alexander Sweetschool (glo) doorlopen, vervolgens de Botromanki muloschool, waarna hij het VWO scholengemeenschap Sanathan Dharm met succes heeft afgerond. Ondanks de school veel inspanningen van hem vergt, ziet Chevon nog kans om in de middaguren bij een bedrijf te werken om wat zakgeld te kunnen verdienen. Het betreft een meubelbedrijf waar hij assisteert met het vervaardigen van meubels. Ook is hij een kleine ondernemer die op bestelling cakesoorten bakt en aan de man brengt. Zijn specialisatie is: Eksi Kuku en Keksi. Afgezien van de gevechtssport die hij beoefent gaat hij ook regelmatig naar de gym. Vroeger heeft hij gedaan aan volleybal. Chevon kan zeker worden gesteld als voorbeeld voor andere jongeren.

Door Simone Haridat Rubriek: Ondernemerschap gaat vooral om kansen grijpen

Simone Haridat

Deze maandelijkse rubriek is bedoeld ter stimulering van het klein ondernemerschap in ons land. Zo wenst het ministerie een bijdrage te leveren aan het scheppen van werkgelegenheid voor personen die een ondernemingsgeest hebben. Door zowel trainingen als begeleiding door de Stichting Productieve Werk Eenheden (SPWE) wordt de ondernemingsgeest van personen geprikkeld waardoor ze als zelfstandigen de kost te kunnen winnen. De schrijver van deze rubriek is Simone Haridat. Ze is werkzaam bij de SPWE, in de functie van projectcoördinator. Ze is medeverantwoordelijk voor het uitvoeren van de projecten "From grassroot to entrepreneurship and Retraining of workers and unemployed" and "Micro entrepreneurship from people with disabilities".

REEMA RAMRATTAN, EEN VEEL BELOVENDE ONDERNEEMSTER IN SNACKS EN NAGELVERZORGING

Reema Ramratan (29 jaar) is een kleine ondernemer in snacks en nagelverzorging. Ze heeft voor haar economische activiteiten twee aparte ondernemingen opgezet. **Sparkling Nails by R** is de naam van haar bedrijfje waarmee ze nagelverzorging doet en **Hap & Snacks by R** is de naam van haar andere bedrijfje dat zich toelegt op het maken van snacks die ze aan de man brengt. Beide bedrijven staan nog in de kinderschoenen en moeten nog tot wasdom komen. Dit is ook de reden waarom Reema haar baan als apotheekmedewerker nog niet heeft opgegeven. Ze heeft een goede onderbouwing, want ze heeft een hbo-opleiding achter de rug.

Haar huidige economische activiteiten begonnen als een passie tijdens de jaren toen ze op de middelbare school zat. Vanaf dat

moment kreeg ze een opwelling om eigen baas te worden. Dit jaar werd ze geselecteerd voor de training Basisondernemerschap van de Stichting Productieve Werk Eenheden (SPWE). Ze kreeg deze gelegenheid van het ministerie van AWJ om gratis mee te doen aan deze training. Dit geschiedde in het kader van het Basic Need Trust Fund (BNTF)-9 project: "Van grassroot tot ondernemer, het her- en bijscholen van werklozen en werkzamen. Het bedoelde project werd gefinancierd door de Caribbean Development Bank. Vanaf dat moment wordt ze begeleid door de SPWE om succesvol te worden als ondernemer en dat haar ondernemingen mogen uitgroeien tot volwaardige bedrijven. De training van de SPWE heeft haar een echte prikkel gegeven en een extra inspiratie om haar ondernemingen tot bloei te laten komen.

Door Simone Haridat Rubriek: Ondernemerschap gaat vooral om kansen grijpen

Ondernemster, Reema Ramratan

Eerder had ze de cursus nagels styliste gevolgd en de cursus Keukenassistente. Deze cursussen waren de eerste stappen die ze zette om haar droom als kleine ondernemer waar te maken. Ten aanzien van de nagelverzorging is ze gespecialiseerd in manicure, pedicure, diabetes pedicure en paraffine behandeling. Intussen is ze reeds 3 jaren operationeel. Voor wat betreft het maken van snacks, maakt ze roomboter hapjes en kokos laddoes. Beide bedrijfsactiviteiten lopen naar haar tevredenheid, maar ze is ervan bewust dat het niveau van productie en dienstverlening, nog lang niet is waar ze eigenlijk zou willen komen.

Om meer bekendheid te geven aan haar producten enerzijds en anderzijds om haar klantenkring te verbreden, maakt ze gebruik van elke gelegenheid om haar producten en

dienstverlening te promoten en om in contact te komen met potentiële klanten. Zo heeft ze onlangs geparticipeerd aan de braderie voor startende ondernemers in Nickerie, welke door het directoraat Jeugdzaken was georganiseerd. Het was voor haar een geslaagde braderie, gezien het feit dat haar snacks uitverkocht waren en haar manicure pakketten hard zijn gegaan. Zij is van plan zich in de toekomst meer te focussen op diabetes, omdat ze markt ziet onder die groep. Ze wil speciale snacks maken voor deze groep en speciale diabetes pedicure aanbieden aan diabetes.

Haar boodschap naar jonge ondernemers toe is dat ze moeten doorzetten, ondanks de slechte economische situatie. "Wees creatief en innovatief om je onderneming te behouden en zelfs te verbeteren", aldus Reema. Ondernemen betekent voor haar doorzetten en nogmaals doorzetten totdat de dromen over eigen baas worden volledig de waarheid zijn geworden.

Nieuwe Raad van Toezicht van het Centrum voor Innovatie en Productiviteit geïnstalleerd

Minister Steven Mac Andrew van Arbeid Werkgelegenheid en Jeugdzaken (AWJ) heeft op dinsdag 27 september 2022 de nieuwe Raad van Toezicht van het Centrum voor Innovatie en Productiviteit (CIP) geïnstalleerd voor een termijn van 3 jaren. De nieuwe raad staat onder leiding van Aroen Jadoenathmisier, die Algemeen directeur is op het ministerie van Economische Zaken, Ondernemerschap en Technologische Innovatie (EZ). De raad wordt bij toerbeurt voorgezeten door een vertegenwoordiger van AWJ en EZ. Het CIP vloeit voort uit de Wet Centrum voor Innovatie en Productiviteit die in 2019 is aangenomen door De Nationale Assemblee (DNA) en heeft als doel om de productiviteit en innovatie te bevorderen in zowel de publieke als private sector. Dit moet leiden tot een verhoogde productie, economische groei, verbeterde concurrentiepositie en een gezonde beroepsbevolking voor Suriname.

Mac Andrew benadrukte bij deze gelegenheid dat het CIP is opgenomen in het Herstelplan 2020-2022 in het kader van de ontwikkeling voor nationale productiviteitsverbetering met het doel dat de gewenste verbetering meteen doorwerkt naar de verhoging van het Bruto nationaal Product (bnp). De raad kreeg van hem de opdracht om gestand te doen aan de voornemens die zijn opgenomen in het plan. De bewindsman zegt ervan bewust te zijn dat door een tekort aan specifieke expertise en ervaring het opstarten van het centrum op

zich heeft laten wachten. Dit is de reden waarom de Internationale Arbeidsorganisatie (ILO) eerder dit jaar tijdens de Internationale Arbeidsconferentie (ILC) in juni om technische assistentie is gevraagd voor de opstart van het CIP. Intussen heeft de ILO met relevante stakeholders in ons land overleg gepleegd en is thans doende om met de verkregen input een programma op te maken, gericht op het opstarten van het centrum. De ILO heeft zich ook bereid verklaard om de opstart van het CIP te ondersteunen met internationale deskundigen. Mac Andrew wees de raad op het belang van de interventie van de ILO om te komen tot een snelle operationalisering van het CIP. Het verbeteren van innovatie en productiviteit in Suriname moet volgens de bewindsman uiteindelijk een positieve impact hebben op de groei van de economie. Hij verwacht daarom dat de raad met grote ijver aan de slag gaat om de gestelde doelen te realiseren.

De nieuwbakken voorzitter van de Raad, de heer Jadoenathmisier, heeft de minister bedankt voor het vertrouwen gesteld in de nieuwe leden en heeft hem verzekerd dat de raad meteen aan de slag gaat om het CIP zo snel mogelijk operationeel te stellen. De overige leden van de raad zijn: Dinesh Dinai (RAVAKSUR), Jenny Amatradjak-Kortram (NH), Robby Holband (MinOWC), Menish Soerdjbalisingh (LVV), Naomi Esajas-Friperson (AWJ), Glenn Piroe (AWJ) en Jan van Charante (VSB).

Minister Steven Mac Andrew bij de installatie van de nieuwe Raad van Toezicht van het Centrum voor Innovatie en Productiviteit (CIP)

IDB-project "Labor Market Alignment with New Industries" op kort termijn van start

Minister Steven Mac Andrew heeft op dinsdag 27 september 2022 een IDB-missie (Inter-American Development Bank) ontvangen in het kader van het project 'Labor Market Alignment with New Industries' (Afstemming van de arbeidsmarkt op nieuwe sectoren). Met dit project beoogt de IDB Suriname te ondersteunen om werkzoekenden, vaardigheden aan te leren die zijn afgestemd op de behoeften van de productie sector. Voorts moet dit project resulteren in het vergroten van de toegang van werkzoekenden tot arbeidsmarktbedieningsdiensten door arbeidsmarktinformatie over werk en werving toegankelijk te maken voor hen. De onderhandelingen die vooraf gaan aan de ondertekening van de leningsovereenkomst hebben op woensdag 28 september plaatsgevonden.

De minister, bijgestaan door de directeur van Arbeid, Jimmy Belfor, en de onderdirecteur Arbeidsmarkt, Naomi Esajas-Frierson, werd derhalve op dinsdag geïnformeerd over de stand van zaken door de IDB. Hieruit blijkt dat de voorbereidingen voor de ondertekening van de leningsovereenkomst gestaag vorderen en dat het streven is om dit project in oktober te lanceren. Het onderdirectoraat Arbeidsmarkt fungeert vanuit het ministerie van Arbeid, Werkgelegenheid en Jeugdzaken als de directe counterpart van de IDB bij de voorbereiding en uitvoering van dit project. In het kader van dit project zal de Dienst der

Arbeidsbemiddeling worden gedigitaliseerd, waardoor het voor werkzoekenden gemakkelijk zal worden om toegang te hebben tot het vacaturebestand. Ook zullen de werkmensen van het ministerie: de Stichting Arbeidsmobilisatie en Ontwikkeling (SAO), de Stichting Productieve Werkeenheden (SPWE) en de stichting Suriname Hospitality and Tourism Training Centre (SHTTC), een bijdrage leveren aan specifieke trainingen voor werkzoekenden.

Minister Mac Andrew is blij met de vorderingen die worden gemaakt en hij ziet dit project als een gunstige gelegenheid voor met name jongeren om een vak te leren voor meer en betere kansen, hetzij als werkzoekende, hetzij als zelfstandige. De minister heeft benadrukt dat de Surinaamse arbeidsmarkt behoefte heeft aan personen met de benodigde skills en competenties. Dit is evident in diverse sectoren. Mac Andrew kijkt dus uit naar de implementatie van het project 'Labor Market Alignment with New Industries'.

De IDB-missie bestond uit: Steven Collins (Chief of Operations IDB), Shannon Wip (Operations Analyst IDB), Raijant Gangadin (Operations Analyst IDB), Melissa Chin (Labor Market consultant IDB). Voorts hebben Yyannu Cruz Aguayo (Teamleader IDB) en Laura Ripani (Division manager Labor markets IDB) virtueel deelgenomen aan deze meeting.

Minister Steven Mac Andrew, Jimmy Belfor (directeur AWJ), Naomi Esajas-Frierson (onderdirecteur Arbeidsmarkt), Rosina Bijlhout (communicatiemedewerker AWJ). Links: Shannon Wip (Operations Analyst IDB), Raijant Gangadin (Operations Analyst IDB), Steven Collins (Chief of Operations IDB), Melissa Chin (Labor Market consultant IDB).